

Danes priloga: slika MARION DAVIES 1. XII. 1930

krat, priloga

Poština plačana v gotovini

Številka 2 Din

Roman

Naročilna: 1 mesec 8 Din,
1/2 leta 20 Din, 1/2 leta 40 Din,
vse leto 80 Din. — Račun
poštne hranilnice v Lj. ljani
štev. 15.393. — Dopisi: „Ro-
man“, Ljubljana, Bro 10-12

Tednik za vse / Izhaja ob sobotah / Ljubljana, božič 1930

Leto II. - Štev. 52

SREČEN IN VESEL BOŽIČ!

KRONIKA TEDNA

Nj. Vel. kralj je podpisal zakon o uvedbi samskega davka, ki ga bodo plačevali vsi samci med 30. in 60. letom.

V ministrstvu za socialno politiko pripravljajo nov zakon o zavarovanju delavcev.

Za komandanta dravske divizijske oblasti v Ljubljani je Nj. Vel. kralj imenoval divizijskega generala Bogoljuba Ilića.

V nedeljo se je vršilo v Karlovcu veliko zborovanje prebivalstva, ki se je razvilo v veličastno manifestacijo za kralja in domovino.

Božične počitnice trajajo in vseh osnovnih in srednjih šolah od 25. decembra do 15. januarja.

V soboto je velik požar na Sušaku upepelil štiri poslopja.

V Bosni so odkrili v državnem rudniku Kaknju vrelec petroleja.

Kot druga žrtev vrhniške avtobusne nesreče je umrl v četrtek čevljarški mojster J. Rampih.

Smrtno se je ponesečil v soboto Franc Bajželj iz Naklega. Zavozil je s kolesom v tovorni avto in se tako nesrečno udaril na sence, da je kmalu nato izdihnil.

Med Čehoslovaško in Madžarsko je izbruhnila carinska vojna.

V ožini Kattegat sta v noči trčili druga v drugo dve ladji. Ena izmed njih („Oberon“) se je takoj potopila. Pri tem je utonilo 45 potnikov.

Državno pravdnštvo v Čikagu je bandita Ala Capona obtožilo umora. Bajga čaka električni stol.

Revolucija v Španiji se je končala s popolno kapitulacijo upornikov. Vlada je gospodarica položaja.

V Trstu se je vnela tržnica in zaradi viharja pogorela do tal.

Francoska vlada si je s težavo priborila v poslanski zbornici 7 glasov večine. Potem je z enim glasom večine odgodila zasedanje do srede januarja.

Italijanski minister za zrakoplovstvo Balbo je odletel z dvanajstimi letali v Brazilijo. V nedeljo je pristal v Kenitri v Severni Afriki.

Iz Amerike poročajo vsak dan o novih polomih velikih bank.

Albanski kralj Ahmed beg Zogu se namerava poročiti s sestro holgarskega kralja.

Na Dunaju otvorijo spomladi moderen zavod za zdravljenje raka. V ta namen so že kupili pet gramov radija, ki je stal 16 milijonov dinarjev.

Film „Na zapadu nič novega“, prirejen po slavnem Remarquovem romanu, ki je dosegel v nemškem izvirniku skoraj naklado 2 milijonov izvodov, je bil v Nemčiji na zahtevo nacionalcev prepovedan. Ta prepoved je zbudila v inozemstvu zelo slab vtis.

Copyright by Agence Littéraire Internationale, Paris

Bandite pokopavajo kakor kralje

Gl. članke v 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50. in 51. števil. „Romana“.

Toda na neki prijetni vožnji v dveh pa mu je bil usojen konec. Bila je prelestna vožnja v mesečini — njegova nevesta je bila z njim. Toda za nekim grmom sta prežala nanj dva moška, brez dvoma Moranova človeka. Dva strela! Prekrasno merjena strela! Danny Vallo se v mrtev zgrudil na tla, njegova spremljevalka pa ni dobila niti praske.

PRI ZASLIŠANJU

Prišel sem na prvo zaslišanje, ki se je vršilo pod predsedstvom koronerja; zakaj povedali so mi, da bo Vallova nevesta glavna priča pri razpravi. „Imeli boste priliko prepričati se o tem, kako diskretne in zamolčljive so prijateljice naših banditov,“ mi je rekel moj vodnik.

In tako sem zdaj v koronerjevi dvorani. Zaslišanju predseduje koroner dr. Bundesen, moj stari prijatelj, na njegovi desnici pa sedi iz šestih članov sestoječa jury. Občinstva je jako malo. V ozadju zagledam dva zelo elegantno oblečena gospoda, ki pa se delata nekoliko preveč neskrbna, da ne bi zbudila pozornosti. To sta odposlanca banditov, ki vselej pošljejo svoje ljudi k takim zaslišanjem, da potem poročajo morilecemu odnosno onim, ki so umor naročili, o poteku razprave. Naloga teh ljudi je paziti na to, ali priče izpovedo kakoli kompromitujočega in bi bilo morda zato treba z njimi obračunati. Danes sta zato tu, da poslušata, kaj poreče nevesta Dannyja Valla.

Banditova nevesta, zala plavalasa osebeca, sedi pri zidu na-

sproti sodnikom. Njena skoro deviška boleest je malone ganljiva, in kar čutiš, kako le komaj premaguje solze, ki ji neprestano silijo izpod težkih vek.

„PROSIM, LEPO PRIJAZNO!“

Dr. Bundesen pokliče Vallovo nevesto, ki stopi naprej in sede zraven njega v naslonjač. Isti trenutek plane proti njej deset fotografov in magnezijaska luč nam vzame vid. Vse vprek vpitje in vikanje:

„Glavo malo na desno, gospod koroner! Gospodična, proč robec!“

Pomislite, kak skandal bi nastal pri nas, če bi se kaj takega primerilo pred francoskim sodiščem!

Nevesta kaže med zasliševanjem uprav čudovito diplomatsko nadarjenost. Dannyja Valla pozna že več kakor leto dni, vendar ne ve prav nič ne o njegovi prošlosti ne o kakih njegovih dejanjih. Za njo je bil samo navaden prodajalec. V kateri trgovini? Tega ne ve. Morilec ni videla. Zato jih seveda nikakor ne bi mogla spoznati.

Po končanem zaslišanju sta oba lepo oblečena gospoda stopila v eleganten avtomobil. Ker sem ju morda le preveč pozorno opazoval, me nagradita s pogledom, ki mu je nekako nedostajalo vljudnosti.

Dannyja Valla so z vsemi častmi pokopali. Za pogrebom je šlo jako izbrano občinstvo. Ko sem se naivno temu začudil, se mi je znameniti profesor John Landesco, znani kriminolog, ki sem ga drugi dan posejil v njegovem inštitutu, zasmejal, češ:

„E, saj je vedno tako! Pomp, s katerim pokopavajo najproslulejše bandite, in odličnost ljudi, ki gredo za njihovim pogrebom, svedočijo zgovorno o tesnih odnošajih, ki vežejo zločince s političnim svetom — ali vsaj enim delom politikov.“

Ko so pokopavali Jima Colossima, ki ga smemo imenovati ustanovitelja čikaškega banditstva, so šli za njegovim pogrebom med drugimi vsi lastniki igralnic in javnih hiš, trije sodniki, osem mestnih svetnikov, en državni pravdnik in en član kongresa. In to je samo en primer izmed stotih!

POGREBI, KAKRŠNIH KRALJI NIMAJO!

Pogreba O'Banniona, ki so ga položili v grobnico, za katero je njegova vdova dala deset tisoč dolarjev (nad pol milijona dinarjev!) se je udeležil Al Capone in pet sodnikov...

Pri takih pogrebih vidiš bandite, ki imajo na vesti človeška žvljenja, kako se jokajo kakor otroci! Cvetje in vencev je vselej toliko, da z njimi malone zaabašejo ulice.

„Najlepši pogreb, kar sem jih videl v življenju!“ mi je rekel znameniti pisatelj James O'Donnell Bennett (ki ni seveda s Spikom O'Donnellom prav nič v sorodu), ko je videl izprevod O'Banniona. „Takega pogreba ni imel niti Woodrow Wilson in se z njim ne da primerjati tudi ne pogreb švedskega kralja Karla XII., ki sem ga videl v Stockholmu.“

Zdi se, da je edino Cerkev znala ohraniti svoje dostojanstvo. Pred nekaj leti je namreč kardinal Mundelein prepovedal vsako udeležbo Cerkve pri umorjenih banditih, in vsplošnem se duhovniki po tem ravnajo.

Pogrebi gangstrov privabijo ogromne množice ljudi. Časih je za celo uro ustavljen promet v vsem delu Čikaga. In vendar vsi ki so tu, vedo, da je mrtvec, ki ga spravljajo k večnemu počitku, v življenju kradel, ubijal, moril...

Ljudje so pač taki... radovednost jim je nad vse: pridejo, da vidijo v izprevodu poslanca,

poglavarje banditov, da vidijo jok žalostne vdove in žalost pajdašev...

Nekaj dni sèm se širijo vesti, da se je Bug Moran vrnil v Čikago. Na policiji seveda o tem nič ne vedo, ali je to res ali ne. Toda vrli vratar „speakeasyja“, ki mi je zaupal že več drugih banditskih skrivnosti in ki je — kakor dobro vem — v nekih zvezah z Moranovimi ljudmi, mi je odgovoril na moje diskretno vprašanje, ali kaj ve o tem:

„Utegne biti res. Davi sem videl v tramvaju, ki vozi iz Vincennesa, enega njegovih ‚strelcev‘.“

Vincennes je zamorski del Čikaga.

In vratar, ki ga bom imenoval kar Harry (njegovo ime je drugačno), je še dodal:

„Ta strelec je črnc in dobro strelja. Na vesti ima že več ljudi.“

„Črnc med banditi? Saj to je prava bela vrana! Nu, rad bi ga poznal.“

„To ne bo tako lahko. Čakajte! Saj mi je res rekel, da pojde drevi v gledališče pogledat, kako pleše Glorija Swanson.“

GLORIJA SWANSON PLEŠE!

„Glorija Swansonova pleše v zamorskem lokalu?!“

Harry se skrivi od smeha:

„Boste že videli. Pa tudi če moža tam ne dobiva, vam večera ne bo žal.“

Čikago ima blizu tri sto tisoč črncev, ki živijo vsi skupaj v svojem delu mesta. Tam imajo svoje trgovine, kinematografe, gledališča, hotele.

Čeprav ravnajo s črnici tudi v Čikagu kakor v vsej ostali severnoameriški Uniji kot z državljanji druge vrste, jim tu vendar priznajo nekaj pravic. Tako se smejo na primer voziti v istem tramvaju kakor belokožci in imajo tudi volilno pravico.

„Ki se je tudi temeljito poslužujejo,“ mi reče hudomušen policijski uradnik. „Tudi oni znajo namreč po dvakrat in večkrat glasovati!“

Zaradi obilice drugega gradiva smo morali izjemoma v tej številki izpustiti običajno nadaljevanje romana „Žena z večno mladostjo.“ Prosimo blagohotnega oprostjenja.

„ROMAN“ V LETU 1931

Z današnjo številko „Romana“ se je dopolnilo drugo njegovo leto.

Celo leto je spet okoli — in z njim dva in petdeset številka našega lista.

In v teh številkah so šli med Slovence romani, povesti, novele in črtice, kakor jih v taki pestri izbiri niso nikjer drugod dobili. Z „Nezakonsko materjo“ smo šli v novo leto 1930 in potem so se nizali romani po vrsti, drugi zanimivejši od drugega: „V objemu teme“, „Konzulova skrivnost“, „Sirota z milijoni“, „Tiger“, „Votla igla“, „Žena z večno mladostjo“ in zdaj „Brez vesti“, čigar najzanimivejša poglavja vas še čakajo v novem letu 1931. Da nešteti novel in krajših povestic, domačih in tujih niti ne naštevamo... Da se naposled le mimo grede spomnimo naše veleznimive serije člankov o čikaških banditih...

Tudi izpopolnili smo se za obletnico: uvedli smo slike, zgotostili berivo in ga podali v tiskarsko lepši obliki.

In v novem letu 1931, vprašate?

Naš program je v dveh treh besedah: dober roman, dobre novele, lepe slike in lep, čist slovenski jezik. Sodimo, da smo po najboljših močeh to izpolnjevali, obljublamo, da bomo poslej še vestnejši.

In potem, da — a to je prav za prav še naša skrivnost:

originalen slovenski roman

Vam pripravljamo, roman naših ljudi iz naših in Vaših krajev — roman, ki Vas bo spomnil najlepših poglavij pretresljive „Nezakonske matere“. Več Vam zaenkrat ne povemo, videli pa boste že v prihodnjih številkah, da ne pretiravamo, če zapišemo, da bo

„ROMAN“ v letu 1931 najboljši slovenski družinski tednik.

V tej zavesti Vam želimo vesel božič! Uredništvo.

Maričin božič

B. Sodnik-Rihteršič

Povest Marice je to, povest dekleta, kakor jih je sto in sto, povest njenega življenja in njene smrti. Ne vem, ali je bilo vse res tako kakor sem napisal, spominjam se le, da so jo našli lani na Sveti dan mrtvo v njeni mali podstrešni sobici v tržaškem predmestju.

Onim, ki mislijo, da morajo vse božične povesti pisati o sivo-bradem Božičku, o drevesu s ti-soč svečkami, o fantu in dekletu, ki sta se pod božičnim drevesom našla, povem, da bodo razočarani, če bodo to povest prebrali.

Skoraj prazne so bile tisti večer ulice tržaških predmestij. Naletaval je sneg in majhne ledene cunjice so se vrtele v plesu burje. Ljudje, kar jih je bilo na ulici, so se stiskali k zidovom in se krčevito zavijali v plašče, a nič ni pomagalo. Burja se za plašče ni menila.

Marica je odprla vrata majhne, umazane kavarne in stopila na cesto. Visoko si je zavihala ovratnik in stisnila roke v žep. Potem je krenila proti ozki ulici z visokimi hišami na obeh straneh. Burja ji je pihala v obraz in ji nosila snežinke v oči, da so se ji neprestano solzile. Časih je katera ostala na trepalnicah in ji skalila pogled. Z naglo kret-njo jo je obrisala. Potem je sklonila glavo in hitela naprej, naprej.

Slabe volje je bila in razočarana. Druge dni so jo v kavarni že čakali. Ko je sedla za mizo, se je prismolil k njej ta ali oni in jo potem spremil domov. Danes je sedela tam sama tri ure in nikogar ni bilo, ki bi ji bil rekel: „Pojdiva!“

Zdelo se ji je, da so ulice čedalje ožje. Skoraj se jih je bala. Ožijo se, ožijo kakor past. In ona bo morala iti po njih do konca, do doma, visoke, napol razpadle vojašnice, v peto nadstropje, pod streho. Po stopnicah bo morala iti, ki se vlečejo v neskončnost, in potem bo odprla

velika črna škripajoča vrata. In potem? Kaj bo potem? Kaj bo delala vse dolge ure, ki jo še čakajo brez spanja?

Ko je prišla domov, je pravkar stopila gospodinja iz njene sobe.

Tiste stvari sem vam pustila v sobi... saj veste... gospa jih je prinesla.“

„Meni? Kakšne stvari? Gospa?!“

„Od nekega društva je bila. Ne vem od katerega. Tudi vaše prijateljice so dobile take darove.“

Odrinila jo je od vrat in stopila v sobo. Na mizi je stalo majhno drevesce; pet, šest vej je imelo in tri bele svečke so bile pritrjene na njem.

„Kaj bi s tem!“ se je razjezila. „Kaj se brigajo ljudje zame! Ne potrebujem jih.“

Hotela je že reči gospodnji, naj vse skupaj odnese, toda starke ni bilo več pri vratih.

Vendar je nato odprla zavojček, ki je bil priložen drevescu. Nekaj piškotov in kos potice je bilo v njem in potem nekaj denarja.

Pomišljala se je, vendar se je lotila potice. V slast ji je šla. Take že dolgo ni jedla... Odkar je odšla od doma.

Gospodinja se je vrnila. Prinesla ji je skodelico čaja in jo postavila pred njo na mizo.

Marica se je začudila. Kaj takega še ni doživela, kar je stanovala pri njej. Pozabila je, da so bili ljudje kdaj dobri, in ni mogla tega razumeti. Kakor daleč ji je segel spomin, takega ni pomnila. In kako daleč ji je segal še spomin? Leto dni nazaj. Kar je bilo prej, to je ležalo že tako daleč...

Kakor v megli se je še spominjala, da je imela nekoč mater, dobro mater, in očeta, ki je skrbel za njo. Zdaj je morala sama skrbeti zase... in skrbela je...

Kako je bilo takrat lepo. Poslali so jo v šolo, da bi kdaj postala gospa.

Štiri leta je bila v mestu. Potem se je vrnila domov. Oče je tako hotel. Mati je bolehalo in želel je imeti nekoga pri hiši, ki bi zanjo skrbel. Potem je mati umrla in pusto je postalo pri hiši. Hotela se je vrniti v mesto, toda oče je ni pustil. Na skrivaj je iskala službe in jo tudi našla.

Nekega dne je pobegnila z doma. Pisala je domov, da se najbrž ne vrne več. In res se ni več vrnila. Še pisala ni nič očetu.

Pač, pisala mu je...

Dolgo, dolgo je že tega. Pisala mu je, da ima službo, dobro službo. „Morda pridem v kratkem domov.“ je pristavila. „Toda samo za nekaj dni — za dalj ne bom mogla.“

Oče ji ni odgovoril. Morda je zvedel, kako službo ima...

Grenko se je nasmehnila in zastrmela predse. Spomnila se je, kako je bilo takrat, ko je pobegnila od doma v mesto. Nekaj dni prej ji je oče rekel:

„Ti nisi za službo. Glej, da dobiš hitro dobrega moža. Potem se preselim k tebi in ti bom pestoval otroke. Veseli, razposajeni bodo kakor ti.“

Da, takrat je bila Marica še vesela, razposajena.

Še celo takrat, ko se je zadnjič videla z Milanom.

Dobro se ga je spominjala in sočuten nasmešek ji je preletel lice. Zdelo se ji je, da ga vidi pred seboj. Mladega fanta, z dolgimi lasmi in neskončno nežnim obrazom. Takrat, ko ji je odkril ljubezen, ji ta obraz ni ugajal. Preveč drugačen je bil kakor njen. Kako jo je prosil. Revež! Premlad je še bil, da bi vedel, da si dekleta ne bo osvojil z oboževanjem in pisanjem kilometrskih sentimentalnih pisem...

Leto kasneje je odšel v Ameriko. Dvakrat, trikrat ji je še pisal, a ni mu odgovorila. Potem pisem ni bilo več. Marica je nanj pozabila.

Danes se ga je spet spomnila. Njegovih rok, ki so moledovale, njegovih oči, ki so jo iskale.

„Dober fant je bil...“

Na glas je rekla te besede in vzdrlhela. Same sebe se je prestrašila. Ta glas! Bil je hripav, raskav. Odbijal se je od sten in se vračal k njej. In kako nežno je mislila reči te besede...

Dvignila je glavo. Drobna vejica smrečice se je zadela v njeno glavo. Mala svečka na njej je omahnila in padla na mizo.

Brez misli jo je pobrala in nataknila nazaj. Potem je vzela vžigalico in jo prižgala. Roka se ji je tresla.

Upihnila je luč na mizi in se verno zazrla v svečko na drevesu.

„Naj bo za njega, ta svečka.“

Majhen je bil sprva plamenček, plapolal je, kakor bi hotel vsak trenutek ugasniti. Potem je zrasel, miren, pokojen, jasen. Žarel je med zelenimi vejami in metal sence na stene. Gledala ga je, strmela vanj, kakor v razodetje, ki ga še nikdar ni čula, nikdar videla.

Če bi se Milan danes vrnil... Kaj bi rekel? Kaj bi rekel?

Zasmejala se je, zagrohotala. Če bi se Milan danes vrnil... In „moj angel“ ji je rekel takrat...

A svečka je gorela... Čedalje krajša je bila, čedalje manjši je bil njen plamen... kakor tista njegova ljubezen. Gotovo, prav tako. Saj ji potem ni več pisal.

Če bi bil vsaj tak kakor Bojan. Ta je bil čist drugačen. Ta je bil fant po njenem okusu.

Na plesu sta se spoznala. Prvi večer jo je spremil domov in pri njej ostal. Ljubila ga je. Dušo mu je hotela dati, on pa ji je rekel:

„Čemu mi bo tvoja duša, ko so tvoje ustnice tako sladke!“ Privil jo je k sebi in jo poljubil, da ji je kri zagorela v žilah.

Svečka je začvrčala in ugasnila. Vstala je in prižgala drugo čisto pod vrhom drevesca.

„Ta naj bo za Bojana.“

Še bolj je svetila kakor prva.

„Dušo sem mu hotela dati.“ je grenko rekla, „dušo sem mu hotela dati... on pa se je zasmejalo: „ti si hudič, dekle. Čemu mi bo tvoja duša, če imam tvoje telo...“

Prepričana je bila, da je ne ljubi, spoznala pa je to šele čez dolgo, dolgo.

Prišla je jesen, prišla je zima. Ples za plesom, dan za dnem. Nekeč je zamudila službo. Šef, ki je ni maral, ji je rekel, da ji drugi dan ni treba več priti.

Ni prišla.

To je bilo pred letom dni, okrog božiča.

Tisto popoldne je sedela v kavarni. Čakala je Bojana, da ji on pomore, da ji on pove, kam in kako poslej.

Prišel je. Povedala mu je, kaj se ji je zgodilo, on pa je samo skomignil z ramo in dejal: „Kaj hočeš? Je že tako...“

Prisiljeno prijazno se je nasmehnil in ji pomolil roko. Ni je vzela. Posmehljivo jo je pogledal. Šel je in se ni več vrnil.

Tak je bil Bojan. Grdo je ravnal z njo, takrat mu je zamerila, da jo je pustil na cedilu, on, ki je verjela vanj. Toda danes, danes mu je odpustila in... najvišjo svečo mu je prižgala...

Dan za dnem je letala od pisarne do pisarne, od trgovine do trgovine in iskala dela. Ni ga našla.

Tako je prišel božič. Prvi, ki ga ni preživela doma.

Na sveti večer je šla v kavarno. Stisnila se je v kot za samotno mizico, tja, kjer je posihmal tolikrat sedela. Ni bila dolgo sama. Prišel je. Starikav izžet možki. Sedel je k njej in ji naročil večerjo. Potem ji je dal cigaret. Ko je povečerjala, je plačal in jo odvedel iz kavarne.

„Ali imaš svojo sobo?“ jo je pobaral.

Prestrašeno, sovražno ga je pogledala, toda vedela je, da se

ne sme upirati, če noče umreti od lakote.

„Da.“

„Pojdiva tja.“

„Da.“

Šla je dva koraka pred njim in kolena so ji klecala. Ko je obstala pred vrati hiše, kjer je stanovala, se je morala okleniti kljuge, da se ni zgrudila.

On pa jo je podil.

„Odkleni!“

Slepo se mu je pokorila. Šla sta po visokih stopnicah gori v prvo nadstropje, v njeno sobo. Tam je prižgal luč.

„Lepo stanovanje imaš, punčka. Še pri nobeni tvoje vrste nisem našel takega.“

Zagrohotal se je in se naslonil na zid. Marica bi se bila najrajši vdrla v tla.

„Nikari tako sramežljivo!“

Takrat je dvignila glavo in ga pogledala.

„Nisem to kar mislite. Pojdite! Na pomoč pokličem!“

Lica so ji žarela in upornost ji je sijala iz oči.

„Pojdite... Pojdite!...“

Nato je izbruhnila v jok.

Kislo se je nasmehnil.

„Otrok!“

Po tej besedi je zaloputnil vrata in šel.

Ko je dan nato prišel z njo drugi, ni več jokala. Stisnila je zobe in molčala.

Zagledala se je v okno. Potem je lezel njen pogled leno, počasi ob steni, po omari, po postelji, in obstal na drevescu.

Zazdelo se ji je, da je zagorelo v tisočerih lučkah in tisočero obrazov se ji je zasvetilo iz teme, mladih, starih, neizkušanih, hinavskih, pijanih.

Potem je mahoma vse izginilo. Bojanova svečka je ugasnila.

Da, Bojanova svečka je ugasnila. Ugasnilo jih je še sto in sto, a vendar, še ena bo gorela, ena sama, poslednja, za onega poslednjega.

Toda zdaj še ne, prezgodaj je še, zdaj so še vse preblizu oni obrabi, izpačeni, izkrivljeni od strasti in pijače. Preblizu so še, da bi videla onega, čistega.

Stopila je k oknu in se zagledala v ulico. Spodaj, globoko pod

VSAK DAN 1 VPRAŠANJE

■ Odgovori na 10. strani

1. Kdo je bila Izadora Duncan?
2. Kaj je bolivar?
3. Kakšna je polfrancoska vezava?
4. Kdo je bila Astarta?
5. Kje je Marburg?
6. Kaj pomeni Mac?
7. Kaj pomeni označba „tiskano kot manuskript (rokopis)“?

njo je bila, mračna, temna. Črne sence so se majale po njej in se opotekale od vogala do vogala. Bog ve, morda misli katera teh sence priti k njej, nocoj na ta sveti večer, ko je sama vпусти prazni sobi, sama s svojimi tisočnimi spomini, na ta sveti večer, ko se hoče pripraviti na snidenje z onim, ki ji je edini ostal v duši mlad in svetel, lep.

Saj je tudi ona lepa. Pa še kako. Zadržič je skrivaj zvečer stopila k ogledalu. Tako boječe, preplašeno. Z mokro rutico si je izbrisala puder in šminko z obraza in pogledala čisto od blizu vanj, kakor da bi hotela videti v njem svojo lepoto. In videla jo je. Tanke gubice na sencih, pod očmi, dve dolgi globoko zarežani črti, v polukrogu ukrivljeni od nosnic do kotov ustnic.

Ni se čudila. Vedela je, da je to usoda vseh tistih, ki so šle njeno pot.

Ko ji pogledala še enkrat. Ne! Ne!

Vrgla se je na posteljo in zaričila glavo med blazine. Dolgo, dolgo je ležala tako.

Nato je počasi vstala in stopila k peči. Mrzla je bila, a Marica nocoj ni čutila mraza. V temi se je vrnila k mizi, k drevescu.

S sveto pobožnostjo je prižgala poslednjo svečko za Vikija, njega, najmlajšega.

Viki. Nekega dne, preteklo jesen, je bil prišel k njej. Plaho je potrkal na vrata in jih nerodno odprl, da so zaškripala na ves glas. Obstal je pri njih in pobesil pogled.

„Kaj iščeš, fant?“ ga je vprašala.

Molčal je. V zadregi je bil.

„Le pridi bliže. Nikar se ne boj,“ mu je rekla smehljaje. V tem letu se je tudi tega že navadila. Potem mu je pogledala v obraz. Mlad, skoraj otroški je še bil. Skoraj tak kakor Milanov. In žalosten.

Prišel je do srede sobe.

„K tebi sem prišel. Dekle me je zapustilo. Zdjaj mi bodi ti namestu njega.“

Nič drugega ni rekel. Nobene žale besede, nobene kvante, kakor vsi drugi.

Stopila je k njemu. Smilil se ji je.

„Potolaži se, fant in pozabi jo. Ni vredna tega. Če bi te bila res ljubila...“

„Kako moreš to vedeti?“ se je začudil. „Kako moreš to reči?“

„Izkušena sem, ti si še mlad. Daj, sedi k meni, povedala ti bom nekaj.“

Kakor na ukaz jo je ubogal. Položila mu je roko okrog vratu in mu rekla:

„Ni te bila vredna. Pozabi jo!“

„Ne morem.“

„Moraš! Tudi jaz nisem mogla pozabiti njega, ki sem ga ljubila. Danes sem tu...“

Lagala je, nalašč je lagala, samo da bi temu mlademu bednemu fantu dala poguma. Toliko mu je še povedala. Ko je odhajal od nje, je bilo njegovo čelo skoraj vedro, jasno.

Potem je še enkrat prišel k njej in ji povedal, da je ozdravljen. Poslovil se je za zmeraj. Ko ga ni bilo več v sobi, je zajokala in jokala vso dolgo noč. On, ki ji edini ni rekel žale besede, je odšel in z njim njeno srce.

Srepro je gledala v svečko, ki je že pojemala.

„Če bi se vrnil enkrat, samo še enkrat... kaj bi mu zdaj rekla?“

Sklonila se je k drevescu. Njegova, Vikijeva svečka. Kakor led kopni. Popraviti jo mora, da ne ugasne, nove moči ji mora dati.

Jela je pobirati kapljice, ki so padle na mizo, in popravljati svečko. Plamen ji je žgal prste, a ni se menila za to. Če bi ta svečka gorela vekomaj, vekomaj... Videla je, da je ne more več rešiti. Obupana je podprla glavo s pestmi in krčevito zaihtela. Jokala je kakor že dolgo ne.

Svečka, poslednja svečka..

Pretreslo jo je kakor mrzel val. Sunkoma je odprla predal svoje mize in nervozno začela brskati po njem. Potem se ji je mahoma zjasnil obraz. Našla je tisto malo cevko z belim praškom, ki jo je nekega dne izmaknila pijanemu medicincu, ko je pozno ponoči odhajal od nje.

Pogledala jo je. Bel prašek, čisto bel. Prašek pozabe, odrešenja.

Potem je pogledala svečko. Še trenutek, morda dva bo gorela. Potem nič več, nič več...

Zdrobila je cevko ob robu mize in nastavila na usta.

Ko je trenutek nato ugasnila svečka, je ugasnila z njo tudi Marica.

Najstrašnejši trenutek mojega življenja

Na naš poziv, naj čitatelji sami povedo, kateri izmed prispevkov, objavljenih v natečaju „Najstrašnejši trenutek mojega življenja“ so najboljši in kateri so vredni prve nagrade, smo dobili jako malo odgovorov, čeprav smo bili trdno prepričani, da bo ta natečaj sam kakor tudi njegovi prispevki, v katerih smo vso besedo dali občinstvu, rodil mnogo večji odziv.

Vsega skupaj je oddalo 48 čitateljev „Romana“ 188 glasov (po tri glasove za prvo, po 1 glas za drugo nagrado. Štirje glasovi so bili neveljavni. Od tega je prišlo na denarne nagrade:

44 glasov za št. 18 (Z. B., Cleveland, Ohio USA, Na življenje in smrt), ki dobi prvo nagrado Din 500.—

21 glasov za št. 6 (Z. E. Muljava, Strah), ki dobi drugo nagrado Din 200.—

17, 14, 12 glasov so dobili št. 1, 8 in 17 (Marica V., V bolnici, Margareta K., Dragi gospod, A. M., Pes), ki dobe vsaka nagrado po Din 100.—

Po 8 glasov so dobile št. 3, 12 in 15 (B. J., Oče, Na Savinji, D. N., Materina smrt), 7 glasov št. 20 (H. R., Na skalovju), po 6 glasov št. 4., 7., 10. in 19 (L. K., Operacija, Horvatova, Mati, J. D., v taborišču, H. A., Modras), po 5 glasov pa št. 5, 13 in 14 (S. Franjo, Na paši, A. S., Vihar, M. K., Bomba). Vseh teh enajst dobi nagrado v obliki vseletne naročnine na „Roman“ od novega leta 1931 dalje.

Št. 11 in 9 (Jolanda Č., Na morju, Tine Ovsenikov, V krsti) sta dobila po 4 glasove in dobila polletno naročnino na „Roman“ počeni s 1. januarjem 1931, št. 2. in 16 pa po 1 glas (Marica, Mati, F. K., Nad samotnim brezdomom) pa četrtletno od 1. januarja 1931 dalje.

Vljudno prosimo vse pisce nagrajenih prispevkov, da nam pošljejo svoj natančni naslov, da jim nakažemo nagrade odn. da jim vemo kam pošiljati list.

Uredništvo.

Lovska

Dva lovca sta hvalila vsak svojega psa.

„Vidiš,“ pravi prvi, „kako pаметen je moj pes! Zadnjič je na lepem oklal na cesti nekega gospoda. Šele potem sem zvedel, da zato, ker se piše Volk.“

„Prava figa! Jaz imam prokurista, ki se piše Vogal. Revež si je moral zaradi mojega psa izpremeniti priimek.“

Pri trgovcu z avtomobili

„Imel bi rad avto, toda nekaj posebnega, kar nima vsakdo.“

„Morda avto za takojšnje plačilo?“

Vsem snubačem

Grški filozof Kleobul je napisal tele besede:

„Kadar vidim moškega, ki kleči pred žensko in jo prosi za roko ali za srce, ali za oboje hkrati, se mi zdi, da je duša tega moškega kakor kamela, ki poklekne, da ji nalože breme.“

Med vojno

je bilo dovoljeno na fronto brzjaviti samo posebno nujne in važne privatne vesti. Da bi ji brzjav vseeno sprejeli in odposlali, je neka žena javila porod sinčka svojemu možu s temile besedami:

„Sin prišel iz ujetništva.“

Izobražen tat

Župnik, ki je bil znan po skoposti, je zaklepal vsak večer svoj denar v omarico, ki je bila prav za prav namenjena za kelihe in je imela na vratcih napisano:

„Dominus est in isto loco.“ („Bog je na tem kraju.“)

Prebrisan tat ga je nekoč opazoval, ko je štel denar. Ponoči se

je splazil v zakristijo in denar ukradel. Na vratca pa je napisal: „Surrexit, non est hic.“ („Vstal je, ni ga več.“)

Statistika

Po najnovejši statistiki porabi Nemčija letno 2½ milijarde opeke. Na vsako glavo pade torej letno 56 opek.

Uradno

Opozarjamo dotičnega, ki pozna dotičnega, ki je videl dotičnega, ki je občinsko hišo dotičnega dne ponesnažil, naj se takoj javi in pove ime dotičnega, ki je dotičnega dne dotičnega videl.

Zamotano

Ko je prišel v faro nov župnik je najprej vprašal župnika, ali je v cerkvi dovolj prostora za vse farane.

Cerkvenik mu je odgovoril takole:

„Če gredo vsi noter, potem ne gredo vsi noter; če pa ne gredo vsi noter, potem gredo vsi noter; ker ne gredo vsi noter, pa gredo vsi noter.“

Ni prav razumela

Neka žena potoži zdravniku, da ima njen otrok vročino.

„Ali tudi fantazira?“ jo vpraša zdravnik.

„Da, toda čisto tanko.“

Mica in duševnost

„Povejte, Mica, ali vam nisem rekla, da mi očistite rokavice? Zakaj me niste ubogali?“

„O, milostljiva, ne morem!“

Drugače mišljeno

„Kje pa so ti osli? Ali ni še nobenega?“

„Ne, vi ste prvi.“

„Ne morete? To ste se pa vendar naučili, kako se usnjate rokavice peró?“

„To že — samo duševno mi ne gre!“

„Duševno? Od kdaj pa ste tako globokoumni? Kaj naj naenkrat to pomeni, Mica?“

„Bencina ne morem več duhati, milostljiva... odkar.. odkar me je ta zlomkovi šofer pustil...“

Iz uradnega poročila

„Po izpraznitvi potnikov je vlak nadaljeval pot.“

Kaj je nerodno?

Če založnik pisatelju, ki je prišel po svoj rokopis, pove, da ga je nekam založil.

Zaletel

„Nikar ne mislite, gospodična, da obožujem v vas samo zlato tele...“

Natančen račun

V neki vasi so dali obnoviti cerkev. Delo je izvršil domači kipar in napisal tale račun:

10 božjih zapovedi popravil,	
sedmo novič polakiral . . .	50 kr.
Poncija Pilata osnažil in mu obnovil kožuhovino na ovratniku	75 "
Petelinu sv. Pretra naredil nov rep in mu greben zakrpal	17 "
Angelu Gabrijelu pritrdil krila in jih pozlatil	42 "
Opral Kajfeževo dekle	50 "
Obnovil nebo, dve zvezdi gori pritrdil in luno osnažil	1 gld.
Herodežev plašč predelal, mu obrvi počrnil, dva zoba mu naredil in mu barovko v red spravil	40 kr.
Tobji mlajšemu nove golenice napravil, mu hlače zakrpal in dva gumba prišil	60 "
Bileamovega osla ostrigel, mu ušesa iztrebil in ga novič podkoval na zadnji desni nogi	85 "
Nov kamen vtaknil v Davidovo pračo in Golijatu glavo večjo napravil	1 gld.
Noetovo barko s katranom namazal	4 gld.
Samaritanovemu vrču ročaj prilotal in mu krajce klobuka popravil	50 kr.
Znese vse skupaj	10 gld. 27 kr.

Tri rdeče rože

Napisał M. Erdödy

Rezki bolniški zrak mu je legel na grlo, ko je vstopil. Omotičen je obstal pred vrati bolniške dvorane, ne vedoč kod ne kam. „Koga bi radi?“

Krotke strežnične oči so obvisle na njem, mehko kakor obveza na rani. Globoko se je odahnil.

„Svojo ženo... Elizabeto Kisovo... prosim...“

„Tretja soba, šesta postelja.“

„Hvala.“

Vstopil je.

Mrliško žolti obraz njegove žene se je raznežil v smehu. In shujšani lehti sta se dvignili. Andrej Kiss se je sklonil in pritisnil svoja mrzla usta na bolničine koprneče ustnice.

„Ali ti je bolje?“

„Da.“

„Hvala Bogu!“

„Še... pet... tednov...“

Prvi teden je mineval topo, prazno. V pisarni si je nervozno zvijal cigarete, raztresen je bil, počasi mu je šlo delo izpod rok. Komaj je čakal popoldneva. Opoldne vobče ni kosil; stekel je, samo da bi bil o pravem času v bolnišnici. Prišel je prvi, in poslednji odšel.

Blížala se je pomlad. Vlažni asfalt se je svetil v solncu. Brezupna vrsta hiš v bolniški ulici mu je legla na srce kakor s cvetjem pokrita mrliška nosilnica.

„Pomlad je... pomlad...“

Vroče ga je izpreletelo, kri mu je zakipela in dvignil je oči do obrazov žensk, ki so hitele mimo njega. Bolniški duh ga je še vedno praskal v grlu.

V začetku drugega tedna je srečal Lizo. Njegov prvi občutek je bil, da ga ta ženska še vedno zanima. Svoje čase ji je bil obljubil celo zakon. Takrat je bila še gledališka učenka. Odgovorila mu je s smehom. Zdaj, ko mu jo je usoda pripeljala na pot, ga je bilo sram priznati, da je oženjen. Utajil je.

„Čakal sem na vas.“

Liza je odgovorila z zvencim smehom:

„Prepozno.“

Andrej Kiss je zardel. Pomislil je na svojo ženo. Prestrašen je ponudil Lizi roko:

„Zdravstvujte...“

Toda drugi dan je že v gledališču povprašal po Lizinem naslovu. In iz bolnice je krenil naravnost v Straußovo ulico. Kri ga je gnala tja. Ta kri je kipé hitela po njegovih žilah, in vselej kadar mu je prišla do srca, je začutil, da ga je sram. Tako je stopil pred Lizo.

„Kakšno naključje!“

Liza je zategnila obrvi: „Vi?“

Zaprl je oči, ko je omahnil čez ženino posteljo; ni se upal bolnici pogledati v oči.

„Še dva tedna...“

„Dva tedna... da...“

Ramena, shujšana do kosti, so zadrgetala. Up v novo življenje ji je ožaril lica. Iz stiska osušene roke je udarila toplota.

„O, ti, siromak...“

V četrtek je Andrej Kiss že dopoldne odšel iz pisarne. Hitel je domov in se preoblekel. Na pravkar obritem obrazu je gorela žeja. Na cesti je vsrkaval vonjavo pomladi. Pred cvetličarno se je ustavil.

Izbral si je tri rdeče rože. Podržal jih je k nosu in vdihaval njih vonj. Zagomazelo je v njem. Kakor da bi iz čašnih listov kipel vonj po bolnišnici. Plačal je in se opotekel na cesto.

Te tri rdeče rože je prinesel Lizi.

Liza je nervozno segla po skromnem šopku. Zazehala je in ga vrgla na mizo.

„Strašno ste se potrudili, dragi prijatelj...“

Andreju Kissu je stopila kri v glavo.

„Nu, veste kaj! Tri rdeče rože mi prinesete za god?“

Srdito je pobrala rože in jih vrgla predenj na tla.

Andrej Kiss se je sklonil; pobral je tri rože in se z žarečim čelom opotekel ven. Ne da bi se bil poslovil.

Že pri vratih se mu je namehnila žena z bele blazinice.

Veslje je vrnilo življensko barvo njenemu obrazu. Tlesknila je v roké:

„Ti sladki moj... ti dobri... rože si mi prinesel...“

Andreju Kissu je zadrgnilo grlo:

„Da...“

Žena je vzela šopek. Poljubila je svojega moža:

„Kako lepo...“

Iz njenih oči je govorila otroška hvaležnost:

„Da si mislil name...“

Andrej Kiss je odvrnil obraz. Blesteča barva rož mu je zaslepila oči. Te tri rože je bila zavrgla dehteča Lizina roka. In kakor da ga vsak čašni list posebej zbada v srce. Tej je darilo, kar je ona druga poteptala z nogami, kar je greh zavrgel...

Andrejeve oči so se zameglile. Solze so žgale v njih.

Žena je pobožala rože:

„Hvala ti...“

Potlej je pogledala moža. Zadržala se je:

„Jo... joka?“

Najlepše darilo

*Za vsako roko
primerno pero.*

*Smern. zlata nalivna
peresa, najnovejša,
v 4 barvah in vseh
velikostih za vsako
pisavo z garancijo
za vse življenje*

Samo pri

A. PRELOG
LJUBLJANA
MARIJIN TRG

**Specialist za pisarniške
stroje in nalivna peresa.**

JULES MARY:

BREZ VESTI

Drugi del OČETOV GREH

Ta roman je začel izhajati v 40. številki „Romana“. Današnje nadaljevanje je trinajsto. Novi naročniki naj pri naročilu zahtevajo še prejšnjih dvanajest števil.

Četrto poglavje NAJTEŽJI TRENUTKI

Gaston je imel svoj atelje v majhni, ljubki hišici, ki je stala sredi vrtiča z velikimi drevesi v Auteuilu zraven Pariza.

Po onem mučnem razgovoru z Julijo in Gobriandom se je za teden dni zaprl med štiri stene in se ni nikamor pokazal. Samota mu je bila potrebna, da preмага svojo bolečino. Na delo zdaj še ni mislil; preveč je bilo še vse razbolelo v njem, da bi mogel odriniti.

S seboj je vzel strežaja, ki je bil že dolgo v njegovi službi. In Jean — tako je bilo slugi ime — je bil tudi edini človek, ki mu je vse te dni prišel pred oči; zakaj celo svoje največje prijatelje, ki so ga prišli obiskat, je odslovil in jih ni hotel sprejeti, češ da mu ni dobro.

Nekega dne se je mladi mož odpravil na izprehod, prvič, odkar je v tej hiši živel samotarsko življenje. Bilo je proti sedmim zvečer, in mladi Gaston je krenil v mesto, tja, kjer je vedel, da hodi ob tem času Julija z dela.

Morda sploh ni imel namena govoriti z njo — najbrž za to ne bi imel poguma — morda se je bal njenega srda ali prezira, in proti obema je bil brez moči, ker se ni smel braniti, ne da bi izdal očetovo skrivnost. O, ne, ne — ni hotel govoriti z njo, ni je

nameraval srečati... le od daleč jo je hotel videti.

Toda Gaston je zaman čakal na Julijo — zaman je tudi naslednje večere hodil po tisti poti na izprehod — ljubljene deklice ni bilo.

Mlademu slikarju je to vzelo še poslednji ostanek volje do življenja. Spet se je zaprl med štiri stene in se vdajal blaznim mislim in se igral z obupnimi sklepi.

Nekega dne pa mu najavi Jean neko damo, ki bi rada z njim govorila.

Gaston je topo ležal na nizkem divanu in skrival glavo med dlani. Kdor ga je tako videl, je moral misliti, da je mrtev.

„Kakšna je ta dama?“ je naposled trudno vprašal. „Ali jo poznaš?“

„Obraz ji pokriva tančica, imena pa ne mara povedati. Vendar bi sodil po postavi in po glasu, da bo to gospa Forgesovata, mati mladega gospoda.“

„Moja mati!“ je vzkliknil Gaston in naglo vstal.

Stekel je k neznaki, ki je med tem vstopila, in ne čakajoč njegova pozdrava, ves ganjen planil v njen objem.

„Mati moja, mati moja!“ je zajekal.

Helena de Forges je odgrnila tenčico. In tako je zdaj stala pred svojim sinom, obraz ji je bil mrliško bled in v očeh ji je gorel strah.

„Otrok moj,“ je rekla proseče, „kaj ne da me še ljubiš? Kaj ne da me ne zaničuješ? O, Gaston!“

„Mati, kako moreš samo misliti kaj takega! Da bi te jaz zaničeval!“ je vzkliknil Gaston.

„Da, storila sta mi dosti hudega, ti in oče, a vem, da zoper svojo voljo! Hudo je samo to, da mi to moje bolesti prav nič ne zmanjša. A kako bi se mogel zaradi tega nate srditi?“

Spogledala sta se, kakor da bi se že leta in leta ne bi bila videla in kakor bi se bila zdaj prav slučajno srečala. In oba je hkrati prešinila ista misel.

„Tvoj oče bi se srdil, če bi zvedel, da sem te prišla obiskat. Zato sem morala na jako oprezen način oditi z doma. O, ljudje, ki so me videli, kako sem prišla k tebi, si bodo lepe reči mislili — čeprav sem prišla obiskat samo svojega sina. Povej mi, Gaston, kako si mogel tako hitro pozabiti svojo mater in se navaditi na to, da nič več ne misliš nanjo?“

Namestu odgovora jo je Gaston vroče objel in poljubil.

Previdno, da ga ne bi preveč ranila, je mati nato vprašala, kaj je z Julijo.

Gastonu se je zmračilo čelo. Rana je bila še presveža, da ga ne bi zapekla, ko mu jo je mati odprla. Povedal ji je v nekaj besedah, kako se je razstal z njo.

Sinov odhod z gradu je njegovo mater res zadel v srce. Bila je dobra ženska in mehka mati in za trenutek je znala celo pozabiti na vse nove obleke in plesne prireditve, in se vsa posvetiti samo Gastonu. Toda bila je tiste vrste ženska, katere brige in skrbi nikdar ne trajajo delj kakor nekaj trenutkov, nekaj ur, če je stvar pomembnejša, ali nekaj dni, kadar gre za pretresljive tragedije. Čutila je do sinu, ki je njej in njenemu možu doprinesel toliko žrtev, neskončno hvaležnost, vendar je mislila, da bo prej ali slej vendarle pozabil na boleščino in ljubezen in deklico in se vživel v nove razmere.

Zdajci je postala gospa Forgesova iznenada spet vsa vedra in vesela: samo da se sin ne srdi nanjo, pa je vse spet dobro. Ostala je še kake četrt ure, nato pa se je poslovila.

„Kdaj se bova spet videla?“ je vprašal Gaston s trudnim glasom.

„O, kmalu!“ je odgovorila mati. „Povej mi samo, katere dni in ob katerih urah te smem obiskati, da te ne bom motila!“

„Motila me ne boš nikoli in doma me dobiš tudi vedno.“

„Kaj nič ne hodiš na izprehode?“ se je začudila mati.

„Ne. — Vzemi drugič še sestro s seboj! Boš?“

„Zakaj ne? Seveda!“

Strastno ga je objela in poljubila na čelo. Nato so se vrata za njo zaprla.

In spet je bil Gaston sam s svojimi žalostnimi spomini. In spet je hodil večer za večerom v ono ulico, kjer je zaman čakal na Julijo.

Minil je bil že mesec, odkar se je bil razšel z deklico, in zdaj, ko ni imel več očetovih denarjev, ko mu je ostal samo še čopič, če se je hotel prebiti skozi življenje, se ni smel več predajati samo tugi in nesrečnim mislim, če ni hotel priti v zadrego. Moral je začeti delati.

Oni del Auteuila, kjer je imel svoje stanovanje v samotni hišici, je bil posebno pripraven za sikanje. Vrvenje velemesta ni prihajalo do tod in zdelo se je, da je Pariz daleč daleč nekje za gorami.

Pred hišo je bila železna ograja, in ob njej je držala tiha in prazna cesta. V bližini so stale prav take hišice, podobne vilam, skrite med gostim drevjem. Državna cesta je sicer sekala ta mirni kraj, vendar tudi ona ni bila tako nemirna navzlic velikemu avtomobilskemu prometu; vodila je tako daleč v kraj od slikarjevega ateljeja, da Gaston niti najmanj ni motila v njegovih sanjah in premišljevanju.

Samoto in tišino, v kateri je živel mladi slikar, je zdaj pa zdaj pretrgalo škripanje nena-mazanih vrtnih vrat, kadar jih je Jean odprl ali zaprl, enkrat ali dvakrat na dan hišni zvonec, kadar so prihajali v hišo dobavitelji in prodajalci in semptja petje nekega berača, ki je vsak teden redno dvakrat prišel, v torkih in petkih, in prepeval na vrtu.

To petje je Gastona izprva presenetilo, toda počasi se je navadil nanj. Ko je prvič začul za zidom sosedovega vrta ta krepki glas, je pozorno prisluhnil — glas se mu je zazdel znan in čudno vznemirjenje ga je prevzelo ob njem. Odprl je okno, se nagnil skozenj in skušal pogledati tja čez — toda vrt, odkoder se je čulo petje, je bil le predaleč in ni mogel ničesar razločiti.

Zato je poslal Jeana, naj pozive, kdo poje.

Sluga je bil ves začuden nad gospodovo željo. Čez nekaj minut se je vrnil.

VSAK DAN 1 ODGOVOR

Na vprašanja na 5. strani

1. Znamenita plesalka, umrla 1928 v Nici pri avtomobilski nesreči.

2. Denarna enota (10 Din) v Venezueli. Tako se imenuje po Sim. Bolivarju, osvobodilcu Južne Amerike izpod Španije, čigar stoletnico smrti so 10. t. m. proslavili v Južni Ameriki.

3. Vezava z usnjatim hrbtom in usnjatimi vogali.

4. Boginja Feničanov in Aramejcev, ki so ji darovali človeške žrtve.

5. V Nemčiji, v deželi Hessen-Nassau; ima 25.000 prebivalcev in je torej manjši od našega Maribora.

6. Sin (pred škotskimi imeni). Se krajša tudi M' ali Mc.

7. Da knjiga ni na prodaj.

„Nu?“ je vneto povprašal Gaston.

Jean se je zasmel.

„Neki berač poje, gospod, neki pohabljenec; danes so ga prvič videli tu.“

Berač! Gaston se ni mogel ubraniti nasmeška — živci so mu jo spet zaigrali. Berač!

Petje se je še vedno čulo. Gaston pa je zaprl okno in se ni več zmenil zanj.

Mladi mož ni mogel več prenašati ločitve od Julije. Vsaj videti jo mora!

Zdaj ko je bil vedno sam, so se mu porajale vsakojake misli. Morda zdaj niti ne bi hotela z menoj govoriti, po tistem prizoru, si je rekel. Da, morda me niti ne bi pogledala!

Siromak pač ni slutil, v kakšno luč se je postavil s svojim takratnim nastopom! Ni pomislil, da ga Julija ne njen stari oče ni sta mogla razumeti!

Sicer pa, si je dejal mladi mož, ali bi bilo sploh spodobno, da bi se zdaj približal deklici? Ali bi bilo tako ravnanje vredno njegove velike ljubezni? Ne, njegova ljubezen mu je velevala, naj rajši beži od svoje ljubljene kakor pa da bi se ji skušal približevati in jo iskati.

Tako Gaston ni vedel, kako naj se odloči.

„o je premišljeval o zvijački se jih je moral posluževati njegov oče, da zakrije skrivnost njegovega rojstva, si je moral reči, da je bilo vse to kakor tudi naposled njegovo priznanje naperjeno prav za prav samo proti njegovi poroki z Julijo.

Da, Forges je pokazal neverjetno premetenost in zvijačo v načinu, kako je umel utajiti sramoto, ki je vezala njega z ženo Heleno. Sreča mu je bila mila, zakaj še nikoli se ni bilo Gastonu treba izkazati z rojstnim listom — njegova umetniška karijera ga ni nikoli spravila v položaj, kjer bi to bilo potrebno. In zdaj se je tudi spomnil: ko se je prvotno hotel posvetiti diplomatski službi, mu je oče odsvetoval, čeprav se mu je tam spričo očetovega ugleda in bogastva obetala lepa bodočnost. Kar najvne-

teje pa je oče odobral njegovo namero, ko mu je povedal, da ga veseli slikarstvo in da vidi v njem svoj življenski poklic. Kakopak — ali ni bila to ena skrb manj za starega Forgesa? In ko mu je bilo treba iti v vojake, ga je oče poslal v Italijo, v tem pa je doma sam spravil vse stvari v red in plačal odkupnino zanj — tudi tam se mu torej ni bilo treba ničesar bati.

Senator Forges je igraje odpravil tudi marsikatero drugo stvar, ki bi vsakemu drugemu prizadejale velike nepravilnosti. Le s poroko ni šlo. Tudi na to je stari mnogokrat mislil, vendar navzlic vsemu premissljevanju ni našel izhoda. Tako je vselej stvar odložil, pri tem pa se je na tihem vdajal upanju, da dokaj svobodno življenje, ki ga je živel njegov sin, ne bo zbudilo v njem želje po lastnem ognjišču — vsaj tako dolgo ne, dokler živi še njegova roditelja. Ne glede na to pa je bil odločen podreti vsako oviro, ki bi se mu na tej poti postavila nasproti.

Ko je Gaston premissljeval o tem, s kakšno energijo je njegov oče že pet in dvajset let ohranjal in kupičil svoje neizmerno imetje in si umel ohraniti neomadeževan sloves, si je z grozo rekel, da bi Forges utegnil biti zmožen nastopiti proti Juliji, če treba tudi s silo. Toda takoj, ko se mu je ta misel porodila, jo je spet odgnal.

A vendar je imel občutek, kakor da visi nad Julijino glavo velika nevarnost, in še bolj ga je nekaj v njem naganjalo, da jo mora videti in paziti nanjo, da odžene to nevarnost. In tako se je zdaj plazil okoli Gobriandove hiše v Parizu kakor je prejšnje čase skrivoma hodil okoli njihove hišice v Boisu.

Po cele dneve je hodil zdaj tam okoli. Nekega dne je celo že sklenil, da stopi noter in povpraša hišnico, ali je Julija zdrava in ali se ji ni zadnje čase nič hudega zgodilo. Toda v poslednjem trenutku je to misel opustil, boječ se, da ne stopi predenj stari Gobriand. Pa tudi — ali ne bi to poizvedovanje o Juliji zbudilo vseh mogočih zlih misli — ali ne

bi nastalo zaradi njegovega povpraševanja v hiši vsakojako govoričenje?

Tako se je Gaston umaknil in potrpežljivo čakal.

Ravno nekako v tem času pa je tudi Julija okrevala. Po onem usodnem razgovoru z Gastonom je namreč obležala in dolgo niso vedeli, ali bo sploh še kedaj vstala. Zdravnik je povedal, da jo je prišla možganska mrzlica. Dneve in dneve je visela med življenjem in smrtjo in le skrbni postrežbi njenega očeta se je bilo zahvaliti, da je po skoro štirtedenskem ležanju lahko vstala. Ko so se ji toliko vrnile moči, da je smela na cesto, je takoj šla h gospe Gauthierjevi, kjer je spet dobila prejšnje mesto.

Vselej drugače bi bila deklica srečna, da ji je zagotovljena služba, saj si bo s tem lahko izboljšala gospodinjsvo in morda dala še kak groš na stran za slabše čase. Toda Julija ni več mislila na bodočnost...

Od tistega dne, ko je poslednjič govorila z Gastonom, je samo enkrat nasmešek preletel njeno lice: to je bilo takrat, ko se ji je vrnila zavest in ko prvi trenutek ni vedela, kje je in kaj je z njo. Poslej pa je ostala nepristopna za vse šale in dovtype, ki jih je delal njen oče, da jo razvedri, in je odklanjala vse dobre nasvete. Misel na življenje, ki ga je živila še pred nekaj meseci, je ni hotela pustiti. In ta misel se je zagrizla v njeno zavest. Živela je kakor mladi slikar v Auteuilu, čisto sama zase in za svojo nesrečo.

Nekega večera, ko je Julija odhajala iz Gauthierjeve trgovine, pa se je nenadoma zagledala pred Gastonom. Ni mislila, da ga bo še kedaj videla v življenju; in zato jo je to nenadejano srečanje zbudilo v srce in vsa kri ji je izginila z obraza.

„O Bog!“ je vzkliknil Gaston ves prestrašen, „kako ste se izpremenili, Julija!“

Toda ona se je naglo zavedla.

„Da,“ je odgovorila, ne vedoč, kakšne bolečine prizadajajo njene besede mlademu možu. „Da, nekaj bolna sem bila. Če pa vas

zanima, kako je z mojim zdravjem, potem vedite, da mi je zdaj bolje.“

„O, Julija, kako morete s takim glasom govoriti z menoj!“ je bolestno vzkliknil Gaston.

„Odgovorila sem vam samo, kar ste me vprašali,“ je odvrnila Julija, „drugega pa vam nimam ničesar več povedati.“

S temi besedami se je priklonila, mrzlo pozdravila in šla.

Gaston se je zavedel šele dolgo potem, ko nje že nikjer več ni bilo.

Drugi večer je spet prišel na isti kraj, in ker je dobro vedel, ob kateri uri odhaja iz službe, se mu ni mogla ogniti.

„Julija!“ je vzkliknil obupno, „ali me mar imate za krivega? Zakaj me obsojate? Verujte mi, da sem še mnogo nesrečnejši od vas!“

Julija se je prezirljivo zasmejala.

„Prevarali ste me!“ je rekla mirno in hladno. „Igrali ste se z mojo naivnostjo!“

Gaston je v obupni nemoči zvil roke.

„O, Julija, ko bi vedeli, kakšno krivico mi delate s svojo krutostjo!“

„Ali imam mar pravico zapupati vam?“

„Skrivnost, ki me je ločila od vas, Julija, ni samo moja, verjemite mi! Za mojo čast gre — niti besedice ne smem izdati!“

„Ali ne gre za vašo čast tudi tedaj, če se pred menoj ne morete opravičiti?“

„Nič več me ne ljubite, Julija — nikoli me niste ljubili!“ je grenko vzkliknil mladi mož.

„Tudi vi, Gaston, tudi vi vprašajte svoje srce, pa boste videli, kaj vam bo odgovorilo!“

„Jaz... jaz bi dal življenje za vas! In... ali bi bil zdaj tukaj, če vas ne bi ljubil? Odkar se nisva več videla, živim samo še v mislih na vas! Julija, dal vam bo dokaz svoje ljubezni, in potem boste drugače mislili o meni kakor mislite danes!“

„Res sem radovedna na ta dokaz!“

„Julija, kadar bom katero drugo ljubil, me lahko obtožite krive prispege! Skrivnost, ki me

Ob novem letu se spomnite na obnovo naročnine! Položnice dobite te dni.

loči od vas, me loči tudi od vsake druge ženske. Nikoli se ne bom poročil, Julija!"

In kakor da bi se zbal, da se ne bi mogel več premagati in da bi pal pred njo na kolena, se je hlastno obrnil in ji izginil izpred oči.

Julija je mrtvo nadaljevala svojo pot po ulici Poissonniers in prišla do hiše, kjer je stanovala. Ravno je stopila v vežo, ko je zagledala dva moža, ki sta stopila v stran, da jo pustita mimo. Starejši je bil Levigier, drugi — velik, vitek mlad mož v uniformi — pa njegov sin.

Julija je mehanično dvignila oči in se je komaj premagala, da ni vzkliknila na glas. Vsa prepadena se je zagledala v oficirjev obraz. Nato pa, kakor da se je nenadoma zavedla, kako čudno se mora onima zdeti njeno vedenje, se je jadrno obrnila in odhitiela po stopnicah domov.

„Čudno!“ je zamrmrala. „Taka neverjetna podobnost — ne, to ni mogoče!“

Poročnik je bil res kakor dvojnik sliččen Gastonu Forgesu.

Stari Levigier je opazil Julijino presenečenje in potem njen nagli, skoro begu podobni odhod.

„He, Pavel — kaj pa naj bo to? Ali imaš kako ljubezen v hiši?“

„Zakaj, oče?“ je vprašal sin.

„Zdi se mi, da te ta mlada dama pozna. Kje pa si se seznanil z njo?“

„Kolikor vem, je še nikoli v življenju nisem srečal,“ je odgovoril mladi oficir. „Gotovo se je zmotila ali pa je morda odkrila na meni podobnost s katerim svojih znancev. Veruj mi, danes sem jo prvič videl!“

„Podobnost!“ je vzkliknil stari Levigier bolj sam zase kakor svojemu sinu. Neka misel je vstala v njem.

Ali ni pred nekaj dnevi srečal mladega moža, v katerega se je prav tako zasreperil kakor zda to dekle v njegovega sina? To čudno dvojno naključje ga je si-

lilo k premišljevanju. Tole se je dalo sklepati iz vsega tega: ker je Pavel odločno rekel — in zakaj naj bi neki lagal? — da te ženske še nikdar v življenju ni videl, je brez vsakega dvoma ona imela njega za tistega, ki ga je poznala, in ki ga je tudi on srečal pred nekaj dnevi. In drugi sklep: tisti neznanec, ki je zadnjič zbudil njegovo pozornost, je moral biti takrat baš pri njej! Zato torej ne bo težko dognati njegovega imena — samo malo potrpljenja in nekoliko opreznosti. Najprej pa je treba poglobiti poizvedeti o mladi devojki.

Levigier je stopil k hišnici.

„Katera je neki ta zala deklica, ki je pravkar stopila v hišo?“ je nedolžno vprašal.

„S košarico v roki, jako resna, s prekrasnimi očmi, visoka, vitka in zelo blesta?“

„Da, prav to imam v mislih.“

„O, to bo hči onega starca z bergljami, kakor mu pravimo — dobrega a siromašnega moža, ki stanuje blizu vas v četrtem nadstropju.“

„Hvala. In oni mladi mož, ki je bil pred nekaj dnevi tu in o katerem sem vas izpraševal — tega pa od takrat niste več videli, dobra gospa?“

Hišnica je pomislila.

„Čakajte no,“ je zdajci vzkliknila. „Tako se mi zdi, da sem neko jutro videla, kako je hodil okoli hiše, ko sem se vračala s trga — sicer ne morem priseči, da je bil ravno on, vendar se mi zdi, da se nisem zmotila. Tak vas oni mladi mož zanima, gospod Levigier?“

„Že mogoče, gospa hišnica!“

Levigier se je brez nadaljnjih besed obrnil in s sinom odšel.

„Oni mladi mož brez dvoma zahaja h Gobriandovi hčeri,“ si je rekel oče Levigier. „Stari Gobriand rad govori in tako, sodim, se ne bo težko seznaniti z njim.“

Sin Pavel je nemo stopal zraven njega in pušil cigareto. Levigier pa je bil tako zatopljen v

svoje misli, da je popolnoma pozabil nanj, in zdajci je vzkliknil čisto na glas:

„Ali je mogoče, da bi bila ta brezsrčna Helena njegova mati?“

Pavel je prisluhnil. Helenino ime je očitno zbudilo njegovo pozornost.

„O kom govoriš, oče?“ je vprašal. „O moji materi?“

Levigier je vztrepetal, a že se je zavedel. Pobesil je glavo in odgovoril:

„Da, časih mi pride njeno ime na jezik. Jako sem nesrečen, odkar sem jo izgubil. Če bi te

Kaplja za kapljo

razje v teku časa najtrši granit, akoravno moč posamezne kaplje ne pomeni nič. Tudi začetne tvorbe kamenčkov v jetrih, ledvicah in žolčnem mehuru so malenkostne. Domalda nevidni drobcici apnenca in strupenih izločin, ki se vztrajno nabirajo v teh organih, stvorijo s časom opasne kamenčke in ti lahke izpodkopljejo tudi najtrše zdravje. Preprečite te pojave že naprej ter dnevno oredno izpijte 2 do 3 čaše

Radenske zdravilne vode.

*Dragim naročnikom, inserentom in bralcem „Romana“
doma in na tujem voščita vesele praznike*

uredništvo in odpravništvo.

zdaj videla, bi te občudovala — ponosna bi bila nate!“

Levigier je bil ves v mislih, ki jih je zbudilo v njem srečanje z znancem, v katerem je videl sina svoje žene — njegov sin pa je premišljeval o svoji materi, o kateri mu je oče zmerom pripovedoval, da je že zdavnaj umrla in je ni niti poznal.

Ko je Levigieru, ki je bil takrat blagajnik v veliki trgovski hiši v Marsilji, pred pet in dvajsetimi leti pobegnila njegova žena z drugim, ni hotel več ostati v kraju, kjer so — ne glede na njegovo osebno poštenost, o kateri nihče ni dvomil — omenjali ljudje njegovo ime v zvezi s tem sramotnim dogodkom.

Helena je bila svojemu možu dve leti zvesta žena, potem pa je zmagala njena koketnost, njen pohlep po sijajnem življenju in po lepih oblikah, česar vsega ji Levigier s svojimi skromnimi sredstvi ni mogel dati na razpolago.

Toda Levigier je svojo ženo ljubil in ni niti v sanjah dvomil o njej.

Nekega dne pa je dobil od Helene jako hladno pismo. V njem mu je javljala, da je ni volja še dalje živeti v tako skromnih razmerah; zato da je odpotovala z nekim možem, ki razpolaga s takim imetjem, da bo lahko ustregel vsem njenim željam.

Udarec je bil za nesrečneža nekaj strašnega; dolgo je bil kakor otrpel. Zavest mu je ohranila samo misel na sinčka, ki ga je mati tako brezsrčno zapustila in ki bi bil popolnoma izgubljen in prepuščen tujim ljudem, če ne bi več imel očeta. Poslej je posvetil vse svoje življenje malemu Pavlu in njegovi vzgoji.

V prvi blazni bolečini je Levigiera najprej obšla misel, da bi odpotoval za ženo v Italijo in se strašno maščeval nad nezvestnico — misel na nebojjenega

otroka pa mu je vrnila hladnokrvnost. Če bi ubil mater — kaj naj potem poreče sinu, kadar odraste in povpraša po njej — kako naj mu prikrije to smrt, ta umor iz osvete? Kako ga bo gledal otrok, če si omadežuje roke z materino krvjo? In potlej, če kaznuje mater, tudi njenega ljubimca ne bi smel pustiti nekaznovanega!

Iz brezimnega pisma, ki ga je dobil nekaj dni po begu svoje žene, je zvedel ime tega ljubimca in prav tako tudi, kam sta se odpravila. Potlej pa ju je izgubil izpred oči. In v njem je začel prevladovati gnus nad ženo, ki mu je bila zmožna storiti kaj takega.

Odpravil se je najprej v Lyon, potem pa v Pariz, kjer se je za stalno naselil. Tu, je mislil, ne bo nihče poznal njegove nesreče in sramote. — — —

Tako so minevala leta in nikoli ga ni nobena stvar spomnila prošlosti...

V Parizu je imel Levigier najprej skromno službo v neki večji trgovski hiši, kjer si je z marljivostjo in poštenostjo kmalu pridobil naklonjenost svojega gospodarja. Ker je bil Pavel še majhen in je oče živel čisto zase, je imel majhne izdatke in si je del nekaj denarjev na stran. Vse njegove misli so veljale sinu. Ko je imel ljudsko šolo za seboj, ga je poslal v gimnazijo, pozneje pa na oficirsko šolo. Da je zmogel vse te troške, je delal vsak večer nadure, prepisoval za odvetnike, pisatelje in gledališče rokopise in akte. Poleti je vstajal ob treh in šel na delo — to mu je prihranilo luč. Pozimi pa je delal pozno v noč.

Tako si je prislužil toliko, da je za silo preživel sebe in sina in plačal vrhu tega za Pavla še šolnino. In mladi mož je delal in se učil z vnetostjo, da ga je bilo veselje gledati. Bil je ponosen, da more očetu storiti veselje za vse to, kar je oče storil zanj. Njegov obraz je spominjal na

Helenin lepoto, srce pa je razodevalo velikodušnost in plemenitost očetovo.

To je bilo tisto skrivnostno življenje starega in mladega Levigiera, o katerem je Gobriandovka vedela oni večer toliko zanimivega povedati.

*

Levigier se je torej sklenil seznaniti z očetom Gobriandom, da tako kaj izve o mladem možu, ki je zbudil njegovo pozornost. Toda prišli so mu pomisleki: kaj, če je Julija kako lahko miselno dekle, ki se za hrbtno svojega očeta shaja z neznanecem! To se mu je celo zdelo jako verjetno. In če začne potem očetu Gobriandu o tem govoriti —? Ne, bo že bolje, da počaka na lepo priložnost in napravi tako, kakor da se je seznanil s starim čisto slučajno.

Toda tisti večer je prišel Gobriand jako truden domov. Na Levigierov pozdrav komaj da je odgovoril in je ostavil Levigiera vsega osuplega na hodniku.

Pri tej priliki smo dolžni povedati, da je stari Gobriand že delj čas redno hodil ven — od takrat, ko je Julija zbolela. Rekel je, da hodi v neko tovarno delat, in res je vsako soboto prinesel domov celo pest drobiža, samih bakrenih in niklastih novcev.

Nocoj je bil starec ves hripav. Njegova žena je to opazila in se je začudila.

„Si se prehladil? Ali naj ti napravim vročega čaja?“

„Ne, ne!“ je odmahnil. „Še nikoli se nisem bolje počutil kakor danes.“

„Pa vendar si čisto hripav in še govoriti ne moreš!“ je v skrbeh oporekla žena. „Saj te skoro niti ne čujem!“

„Bo že minilo.“

„Zdi se mi, da moraš v delavnici mnogo vpiti, ne?“ je poizvedovala žena.

„Da, ker delajo stroji tak trušč.“

„Ali imajo dosti delavcev? In je naporna tvoja služba?“

„Tisto pač.“ je vzdihnil stari, „a zato redno plačajo. Vrhu tega dobim tudi napitnino. Tako

sem ta teden zaslužil več ko petnajst frankov na dan."

"Petnajst frankov!" je vzkliknila žena. "In Julija jih zasluži deset!"

"To da pet in dvajset. Celo premoženje, kaj ne? Danes sem ti prinesel domov pet in devetdeset frankov."

"Kako pa se imenuje tista tovarna?" je vprašala žena.

"Lorment in drug, mehanična delavnica. Znana tvrdka. Hvala Bogu, da sem prišel k njej — fini ljudje so to!"

Gobriand se je zadnje čase dodobra izuril v pripovedovanju pravljič. Toda zdajci je njegovi ženi prišla nenavadna misel.

"A zakaj te vedno izplačajo z drobižem?" je povprašala. "Pri tako veliki vsoti je to vendar nekam čudno!"

"Saj mi plačajo v papirju, pa jaz sam potem bankovce zmenjam, ker drobiž bolje prija našim majhnim potrebam."

Ta izgovor ni bil Bog vedi kako tehten, a ker stara ni sumila o svojem možu, se je s tem pojasnilom zadovoljila.

A to ni bil edini napad, ki ga je moral stari Gobriand odbiti — mnogo nevarnejši ga je še čakal. Prišel je od hišnice.

Le-ta je bila v nedeljo ravno pometla stopnice in je stopila k Gobriandovi na pomenek. Ko je zagledala pohabljenca, se je takoj obrnila k njemu:

"Včeraj sem vas hotela obiskati —"

"Mene?" se je začudil stari. "Kje pa, gospa Fourello!"

"Zunaj mesta, v tovarni."

Gobriand je prišel v zadrego, in čuteč, da je hišnica to opazila, se je po sili zasmeljal.

"Ob katerem času je to bilo?" je naposled vprašal.

"Proti trem popoldne."

"Takrat sem bil v službi. Kako je neki mogoče, da me niste opazili? Ali ste zaradi mene prišli v tovarno?"

"Da... prav za prav ne. Brata imam, ki je zbolel in stanuje tam blizu tovarne. Včeraj sem ga obiskala, in ker sem bila že tam, sem si rekla, pa stopim še k vam pogledat."

"Aha!" je odgovoril stari, ki ga je oblival mrzel pot.

"Vprašala sem tedaj v tovarni po gospodu Gobriandu, pa ni nihče poznal uslužbenca s tem imenom."

"To je čudno," je odvrnil Gobriand s tresočim se glasom. "Te ga ne razumem!"

"A je vendar tako, kakor sem vam povedala," je vztrajala hišnica.

"Potem ste se morali obrniti na napak naslov," je rekel pohabljenec, da vobče nekaj reče.

"Povprašala sem v pisarni."

Tedaj je prišla Gobriandu resilna misel in olajšano je vzdihnil.

"V kateri pisarni ste povprašali?" je rekel z važnim glasom.

"Saj je vendar samo ena!"

"O, ne, dve sta. Ena je za trgovske nameščence, druga pa za delavce. Pisarna za trgovske pomočnike je na desni strani na dvorišče."

"Nu, tam sem bila."

"Ona druga pa je v tovarni sami - in samo tam me poznajo!"

"Aha, zdaj razumem!" je vzkliknila hišnica.

"Drugič se že morate obrniti na pravo pisarno," je jel nato gostobesedno razlagati, "če boste kdaj želeli govoriti z menoj. Mo-

ja naloga je nadzirati delavce v veliki strojnici."

Tako je Gobriand odbil drugi nevarni napad na svojo skrivnost.

Peto poglavje

RAZKRINKAN

Gobriand ni prav nič izpremenil svojega načina življenja. Zjutraj je kakor vse zadnje tedne odhajal z doma, zvečer pa se je truden in hripav vračal domov.

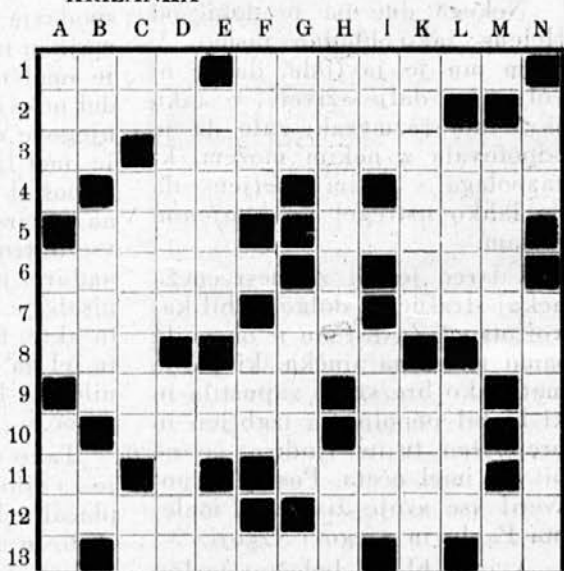
Julijo je potrtoost nekoliko minila. Poslednje svidenje z Gastonom jo je prepričalo, da jo mladi Forges res in iskreno ljubi in da nikoli ne bo vzel druge za ženo. Čeprav je ta gotovost ni potolažila, ji je vsaj vrnila mir in duševni pokoj, ker je vedela, da je Gaston ni izdal. Če dva nosita isto breme, se laže nosi. Drugače pa je bila deklica tiha in melanholična; oči je pobešala in obraz ji je bil bled, toda oče je ni več iznenadil pri joku. Bilo je, kakor da je v globini njenega srca klila neka nedopovedljiva, skrivnostna nada, ki si je sama ni upala priznati ne pojasniti.

V njihovo gospodinjstvo se je z zboljšanjem gmotnega stanja, vrnil če že ne vedrost in veselje, vsaj neki mir.

KRIZANKA

Vodoravno: 1. Pisarna; moško ime; 2. Pristojbina; 3. Reka v Sibiriji; stroj; 4. Denar; planota v Aziji; 5. Reka v Rusiji; izumitelj dinamita; 6. Del noge; zaimek; 7. žensko ime; predlog; boleče mesto; 8. Geometrijski izraz; turško ime; ploskovna mera; 9. Mesto v Epiru; predplačilo; 10. Prepričanje; veznik; 11. Zaimek; južna rastlina; 12. Plemič; kemična prvina; 13. Barvilo; predlog.

Navpično: A. Graja; poganjek; rastlina; B. Suženj; natančno merilo; predlog; C. Znak za kovino; ptica; egiptovski bog; D. Človek, ki dela; instinkt; E. Reka v Bosni; predlog; nikalnica; F. Živilo; zaimek; G. moško ime; del pohištva; H. Hladilna tekočina; I. Zaimek; sportnik; K. Mesto na Če-

škem; okrožje; L. žensko ime; mesto v Romuniji; M. Mesto v Albaniji; veznik; N. Reka na Poljskem; polotok v Aziji.

Tauber v Ljubljani

Za Božič bodo igrali v Matici Tauberjev film „Dežela nasmeška“, ali kakor so ga pri nas krstili „Zemlja solnca“, o katerem smo že večkrat pisali. Povsod, kjer so ta film predvajali, je uspel, zato ni dvoma, da bo tudi pri nas, kajti Tauber kot pevec je razred zase, ki bi težko našel enakega med Nemci. Pa tudi igralec ni slab, kar smo videli pri obeh filmih, ki so ju v Ljubljani že igrali. Dejanje, ki je zelo romantično, se vrši na Kitajskem in igra Tauber vlogo kitajskega princa. Njegova partnerica, ki je s tem filmom šele zaslovela, je mlada Hella Kürty.

Pri ustvarjanju tega filma je sodeloval znani komponist F. Lehár, ki je uglasbil opereto, po kateri je film posnet.

Filmski drobiž

Ko so kronali abesinskega vladarja Rasa Tafarija, je Fox posnel vse najvažnejše prizore. Filmski trak je z letalom odnesel kapetan Lawrence Hoppe v Ameriko, tako da so ga sedem dni kasneje že lahko prvič tamkaj predvajali.

Filmska družba Fox je že tudi pričela snemati filme v nemškem jeziku. Delajo jih v Berlinu. Prvi, ki je že gotov, se imenuje „Carjeva ljubica“, kjer igra glavno vlogo Liane Haid. V kratkem misli Fox pričeti snemati tudi na Dunaju, v Parizu in Rimu.

Razen filma „Imej solnce v srcu“, ki smo o njem že pisali, sta v zadnjem času igrala Janet Gaynor in Charles Farrell v filmih „Mi bogataši“ in „Sedma zapoved“, ki ju bomo drugo leto videli.

John McCormack, ki igra glavno vlogo v Foxovem filmu „Pesem moje duše“, slovi za enega najboljših svetovnih tenorjev in zasluži vsak večer kadar nastopi po 300.000 dinarjev.

V Foxovem zvočnem filmu „Hollywoodske noge“ sodeluje nad sto gledaliških, varijetejskih in filmskih umetnikov in umetnic. Razen znanega baritona Jacka Smitha igrajo v tem filmu še Janet Gaynor, Charles Farrell, Edmund Lowe, Victor McLenglen, Nick Stuart in še drugi filmski zvezdniki.

V Nemčiji je vlada na pritisk nacionalcev prepovedala Universalov zvočni film „Na zapadu nič novega“, ki je bil prirejen po znamenit Remarquovem romanu.

Režiser King Vidor si je napravil počitnice, ki jih uživa na svoji razkošni jahti v krogu svojih najboljših prijateljev.

MGM si je kupil pravico, da sme napraviti govoreči film po Wassermannovi noveli „Svetovna iluzija“. Doslej je imel samo pravico posneti po tej noveli nemil film.

Greta Garbo in Theo Shall v filmu Anna Christie" Foto MGM

Greta za božič

Dolgo, dolgo je že tega, kar sem stala poslednjič doma pod božičnim drevescem. Časih se mi zazdi, da to sploh nikdar ni bilo, da je to samo lepa pravljica, prelepa, da bi mogla biti resnična. In vendar je bilo tako, prav tako.

Imela sem mater, predobro mater. To je bilo tisto leto, ko sem prvič odšla v svet. Takrat sem nekaj dni pred odhodom sanjerala pod drevescem. Prijela me je za ramo in mi rekla: „Greta, bogve kje boš drugo leto stala pod drevescem. Nikdar ne pozabi domačega. Najlepše je bilo, kar si jih videla.“

In dala mi je majhno srebrno zaponko v dar. Danes je nimam več...

Takrat sem se materinam besedam čudila. Bila sem še premlada, da bi jih mogla razumeti. Danes jih razumem.

Ko stojim sama pod velikim drevesom, ki sega z vrhom do stropa sobe in se ves topi v luči in sijaju, sem žalostna.

Z drhtečo roko odpiram zavoj za zavojem, darove svojih prijateljev in oboževalcev. Lepi so in dragoceni. In vendar, ko bi našla med njimi majhno srebrno zaponko, ki mi jo je takrat dala mati, bi dala zanjo vse, vse... za tisto malo srebrno zaponko.

Vam vsem, ki ne stojite nocoj pod domačim drevescem, povem, da niste sami v svojih žalostnih mislih. Tudi jaz, Greta, sem z vami.

Devet filmskih zvezd svari!

Film, sen in up stoterih mladih ljudi! Koliko razočaranj je že povzročil, koliko bede in koliko žalosti — kajti k njemu priti je težka stvar. Le malo jih je, ki so se pri njem zbudili slavni in še ti vsi samo slučajno. Časi, ko je vsak, ki je prišel v Hollywood, takoj našel dela, so že davno minuli. Danes je že težko postati statist.

In vendar potujejo vsak dan karavane mladih ljudi, ki mislijo, da gredo v deželo, kjer se cedi med in mleko. Skoraj brez sredstev pridejo tja, kar pa prinesejo s seboj, porabijo že prve dni bivanja v Hollywoodu. Kajti Hollywood je drag!

Paul Lukas:

„Prihranite si svoje premoženje! Naložite ga v delnice ali pa v zemljišča ali pa v kaj drugega, kar vam bo prineslo kaj dobička. Šele potem, ko boste od drugih neodvisni, pridite v Hollywood. Morda se nekega dne zgodi čudež, morda dobite dela kot statist za šest dolarjev na dan.“

Jeannette MacDonald:

„Kdor hoče imeti danes v Hollywoodu uspehi kot statist, mora imeti potrpljenje vezilje in pogum letalca, ki leti čez ocean. Če ima te lastnosti in denarja za šestmesečno bivanje v Hollywoodu, lahko poskusi srečo. Preden mine zadnji dan tega roka, ga bo minila želja po filmanju.“

Potem tavajo od družbe do družbe, od studia do studia. Povsod najdejo zaprta vrata. Končno jih zaposle kot delavce, ženske pa ostanejo v predmestjih in služijo... In nikjer ni toliko samomorov kakor v Hollywoodu, mestu sijaja in bede.

Vsi čakajo, čakajo, zakaj lov za filmanjem je kakor mrzlica za zlatom. Časih se komu nasmehne sreča, toda le malo je takih. Morda od desetih tisočev eden, dva...

Čujte kaj svetujejo znani igralci in igralka onim, ki hočejo v Hollywood!

Clive Brook:

„Glavni pogoj je elegantna garderoba. Vsi oni in one, ki upajo postati v Hollywoodu statisti, to se pravi, oni in one, ki hočejo biti tedensko dva dni zaposleni — kajti več naj nikar ne pričakujejo — morajo imeti obleke za vse dele dneva in večera.“

Jean Arthur:

„Zberite pri svojih prijateljih vse nerešene križanke, ki pa jih mora biti vsaj poln kovčeg. Prinesite jih s seboj v Hollywood, zakaj potrebovali jih boste med brezuspešnim čakanjem po igralskih borzah.“

Tudi jaz sem storila tako in čas mi je kaj hitro minul.“

Lilian Roth:

„Ko pridete v Hollywood, se naselite v Los Angelesu. Poiščite si tu službo in pozabite na film.“

Maurice Chevalier:

„Kolikor sem imel priliko opazovati, bi vam rekel, da mora imeti statist v Hollywoodu garderobo zvezdnika, pogum telovadca na trapezu, neobčutljivost gostilničarja, lepoto kraljice varijeteja in pri odklonilnih odgovorih ravnodušnost trgoveškega potnika.“

Mary Brian:

„Spomnite se največjih razočaranj, ki ste jih doživeli, in se pripravite na desetkrat hujša razočaranja v Hollywoodu.“

Če boste nanje pripravljeni, vam ne bo težko, ko boste uvideli, da ste se varali, ko ste iskali sreče tam, kjer je ni.“

Se nadaljuje na str. 18.

Največji zvočni filmi te sezone

Ljubezenska parada

Razkošna opereta mojstra režije ERNESTA LUBITSCHA z MAURICEM CHEVALIEREM in JEANNETTO MACDONALD

Osmi čudež sveta

Sijajna revija v nemškem jeziku. Razkošna oprema — krasne barve

Vagabond King

Kolorirana romantična opera v nemškem jeziku. V glavni vlogi slavni bariton DENNIS KING in JEANNETTE MACDONALD

Jede Frau hat Etwas

Dražestna operetna komedija v nemškem jeziku. Sodelujejo: GERTRUDE BERLINER, HANS CLEVER, ANNY ANN

Monte Carlo

Mojstročina ERNESTA LUBITSCHA. Sodelujeta JACK BUCHANAN in JEANNETTE MACDONALD

Sonntag des Lebens

Izredna muzična drama z NANCY CARROLL in PHILLIPS HOLMES

Pazi Harold

Prvi govoreči film HAROLDA LLOYDA

Zvočni film ali nemi film

PARAMOUNT
vedno svetovna znamka uspeha

Zagreb

Frankopanska 5a — Telefon 72-06

Naše božično darilo

PREKRASNE NAGRADE RESEVALCEM „ROMANOVH“ FILMSKIH VPRAŠANJ

Richard Arlen:

„Da ženska v Hollywoodu pri filmu uspe, se mora poročiti z ravnateljem filmske družbe in upati, da njen mož ne bo izgubil službe.“

Charles Rogers:

„Ze Lincoln je rekel: Vprezi v svoj voz zvezdo. Treba je imeti srečo in dovolj zaupanja v svojo srečo, da človek ne izgubi potrpljenja.“

Devet filmskih zvezd svari!

(Vsi ti igralci pripadajo družbi Paramount, ki nam je tudi radevolje priskrbela njih slike, za kar se ji na tem mestu najlepše zahvaljujemo).

Kaj delajo filmski igralci kadar so prosti?

Večinoma se ukvarjajo s sportom.

Greta Garbo vadi svoje mišice na pripravi za veslanje.

Marion Davies misli, da je tenis najbolj zdrav sport. Zato ga tudi igra skoraj noč in dan.

Lawrence Tibbett plava in igra tenis.

Buster Keaton in Robert Montgomery uporabljata MGMov studio kot igrališče za baseball, rokomet ali celo nogomet.

**VSA BOŽIČNA ŠTEVILKA
IMA KOT BREZPLACNO PRILOGO
SLIKO MGMove IGRALKE
MARION DAVIES**

Velika slika v prirodnih barvah na imitaciji platna, ki bo v okras vsakemu kabinetu, dalje 14 velikih fotografij filmskih igralcev in 150 fotografij iz najnovejših zvočnih filmov, v skupni vrednosti okoli 1000 Din; vse to dobe naši novi in stari reševalci filmskih vprašanj.

Za Božič smo pripravili našim prijateljem, ki rešujejo filmska vprašanja, prijetno presenečenje. Obrnili smo se na Elitni kino Matiča v Ljubljani, ki nam je radovolje dal na razpolago mnogo slik iz filmov, ki jih je predvajal v zadnjem času. Te slike razdelimo med najbolj vestne dosedanje reševalce naših filmskih vprašanj, nekaj pa jih rezerviramo tudi za nove naročnike.

Odločili smo se, da damo za božično darilo po pet teh slik temle našim vztrajnim reševalcem:

Rozi Brečko, Ljubljana, Olga Kolman, Ljubljana, Ivan Lasnik, Guštanj, Joško Malej, Ljubljana, Hani Piber, Jesenice, Svetko Marn, Ljubljana, Rudolf Mihelin, Novo mesto, Josip Okorn, Ljubljana, Slavka Pirc, Podnart, Mara Polanc, Radeče, Valerija Vidic, Ljubljana, Marija Vovk, Jesenice, Franc Cater, Brežice, Pavla Škrlovnik, Zagorje.

Nagrajenim smo nagrade že razposlali in jih prosimo, da nam njih prejem potrdijo, ko nam spet pošljejo rešitve filmskih vprašanj.

**VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE ŽELI
VSEM ČITATELJEM FILMSKE
RUBRIKE NJEN
UREDNIK.**

Da pa ne bodo prikrajšani ostali naši dosedanja in bodoči reševalci, smo za božično številko

zvišali število nagrad

in sicer takole:

1. nagrada: 1 velika slika Harolda Lloyda v krasnih barvah na imitaciji platna. Razen tega še dve veliki fotografiji filmskih igralcev in deset slik, ki predstavljajo prizore iz raznih filmov.

2. nagrada: 5 velikih fotografij filmskih igralcev in 10 slik iz filmov, kakor zgoraj.

3. nagrada: 3 velike fotografije filmskih igralcev in 10 slik iz filmov.

4. nagrada: 2 veliki fotografiji filmskih igralcev in 10 prizorov iz raznih filmov.

5. nagrada: 1 velika fotografija filmskega igralca in 10 prizorov iz raznih filmov.

6. nagrada: 1 velika fotografija filmskega igralca in 5 prizorov iz raznih filmov.

7.—10. (tolažilne) nagrade: po 5 prizorov iz raznih filmov.

Vse te slike, ki jih našim prijateljem poklanjamo za božič, in sli-

ke, ki jih razpisujemo za božična vprašanja, presegaajo vrednost

tisoč dinarjev.

Upamo, da bodo naši prijatelji znali ceniti to pozornost in da bodo še bolj vneto kakor doslej reševali filmska vprašanja v „Romanu“ — edinem slovenskem listu, ki svojim prijateljem s tako lepimi nagradami pokaže, da cenijo njihov trud in njihovo znanje.

A to še ni vse. Ker število reševalcev od številke do številke raste, smo sklenili z novim letom zvišati število tedenskih nagrad in za veliko noč ponovno pokloniti prijateljem posebne nagrade za vestno reševanje filmskih vprašanj.

O vsem tem pa v noveletni številki kaj več! Uredništvo.

Božična filmska vprašanja

1. Kdo igra glavno žensko vlogo v filmu Hai Tang?

2. Kje je bila rojena Lilian Harvey? (glej „Roman“.)

3. Kako se imenuje novi nemški zvočni film Grete Garbo, o katerem smo že pisali?

4. Kdo je igral glavno moško vlogo v filmu „Pesmi je konec“?

5. Kateri igralec in katera igralka igra glavni vlogi v filmu „3 + 1 = 2“?

Rešitve morajo biti v naših rokah najkasneje na Novo leto, rešitve in imena nagrajenih pa prinesemo v drugi številki prihodnjega letnika. Ne pozabite priložiti kupon!

Odgovori na filmska vprašanja v 50. številki so tile:

1. Gustav Fröhlich; 2. Dolly Haas; 3. Mary Pickford; 4. Metro-Goldwyn-Mayer; 5. Douglas Fairbanks.

Nagrade je žreb prisodil takole:
1. nagrada: (5 fotografij): Ivica Jošt, Beograd.

2. nagrada (5 fotografije): Pavla Jenko, Ljubljana.

3.—6. nagrada po 1 fotografijo: Bartl Anica, Ljubljana; Milena Cimerman, Ljubljana; Regina Golobič, Jesenice; Marija Iskra, Javornik.

Nagrajenim smo nagrade že poslali.

Kupon št.

9

(filmska vprašanja)

Domov družini

O prenosu krvi

Za življenje je potrebna določena množina krvi. Če je krvi premalo, lahko na posledicah tega umremo. Pri ranah in operacijah jo človek navadno izgubi največ. Zato so se začeli zdravniki v zadnjem času posluževati pri operacijah metod, kjer gre kolikor mogoče malo krvi v nič.

Znak pomanjkanja krvi so bledost, slab puls in nezavest. Znižanje zglavja in ogrevanje nog sta najboljši sredstva pri preprečevanju posledic po veliki izgubi krvi. Pri prav veliki pa mora zdravnik vzbrizgati v mišičje ali pa prav v žilo raztopino kuhinjske soli. Tako se izguba krvi najprej nadomesti. V skrajnem slučaju je treba prenesti kri popolnoma zdravega človeka na bolnika. Kri mora pripadati človeku iste krvne skupine, najbolje sorodniku. Zdravnik odpre žilo in prestreže kri v lonec, kjer se nahaja raztopina neke kisline, ki prepreči strjenje. Tako pridobljeno kri potem bolniku vzbrizgne v žile.

Zadnja leta se vrši ta prenos naravnost od zdravega človeka na bolnika. Na ta način je bilo rešenih že tisoče ljudi, ki bi bili sicer izkrcavali.

Kakšna mora biti klet?

Klet mora biti hladna, suha in zračna. Okna naj ima če je le mogoče proti severu, da poleti ni preveč vroče v njej. Vroče pa bo tudi, če so okna prevelika, ker pride preveč zraka vanjo, kar je vzrok, da se shranjene reči prehitro posuše. Vendar pa klet ne sme biti pretamna, ker dobe potem jedi skoraj zmeraj neprijeten duh in okus.

Kjer je v kleti shranjeno sadje, tam ne sme stati sod kislega zelja ali repe in sploh kolikor mogoče malo zelenjave.

Poleti ne sme biti v kleti več kakor 8—10 stopinj Celzija. To

temperaturo lahko dosežeš, če često poliješ tla z vodo. Da se pozimi prepreči zmrzovanje, je treba okna in vrata zamašiti s slamo in cunjami.

Plesen v kleti preprečiš ali odstraniš na ta način, da v izpraznjeni kleti zažgeš žveplo ali pa da kuhinjsko sol poliješ z žvepleno kislino, in pustiš potem klet 24 ur zaprto.

V sode, iz katerih smrdi, naj vode in primešaj nekaj pesti otrobov. Ko začne mešanica vreti, jo izlij in sode dobro izperi. Če so sodi novi in imajo še duh po lesu, jih napolni z apneno vodo, kjer si dodala malce pepeljike (5 dkg na deset litrov). Tako naj ostanejo teden dni, potem ji izmij.

Razpokline v sodih lahko sam najbolj zamašiš. Z noževko konico vtisni v razpoko košček vate in zamaži s toplim lojem.

Sodi ne bodo propuščali vode, če jih boš zamazala z ilovko in zmeraj napolnila z vodo.

Kako porabiš ostanke jedi?

V vsaki kuhinji in pri pripravljanju vsake jedi kaj ostane. To moraš spraviti na hladnem, najbolje v shrambi. Pametna gospodinja ne bo nikdar ostankov jedi kar pogrela in jih potem servirala, ampak bo iz njih poskusila napraviti kaj novega. Evo vam nekaj mišljajev!

Okus juhe izpremeniš, če dodaš n. pr. ostanke sočivja, začimbe, paradiznike, zdrob, smetano, jajčni beljak ali kaj drugega.

Iz krompirjeve moke napraviš lahko bibe ali cmoke.

Ostanke sočivja porabiš za zelenjadno juho.

Na drobno sekljano testo denes v juho.

Riž tudi lahko porabiš za juho.

„Kako postanem dober godbenik?“ To brezplačno knjižico pošlje tvrdka Meinel & Herold v Mariboru, številka 114 vsakemu prijatelju glasbe, ne glede na to, ali se je šele začel učiti ali pa že nekaj zna. Zahtevajte jo takoj po dopisnici.

Iz ostankov mesa pa narediš farsirane zrezke, pastete, mesne omelete, žlikrofe, mesno solato, nadev za zeleno papriko in še marsikaj drugega. Nikdar pa ne meči ostankov jedi proč, ker jih je škoda.

„Svetla glava“

Kadar se govori o svetli glavi, vsaka hišna gospodinja takoj ve, da gre za blagovno znamko znamenitih proizvodov, ki se z njimi napravijo tako dobre močnate jedi po receptih dr. Oetkerja.

Katera gospodinja, kateri mož in kateri otrok, povejte, ni pohvalil teh močnatih jedi? Izmed toliko preparatov, ki jih vsako leto pride na trg pod najrazličnejšimi imeni in s katerimi je treba pripraviti razne sladkarije, se ni do zdaj še niti eden tako priljubil kakor dr. Oetkerja preparati, ki so znani po vsej Evropi. S pomočjo drobne knjižice receptov, ki je izdala jugoslovanska tovarna dr. Oetkerja v Mariboru in ki jo pošlje na zahtevo vsakomur brezplačno, vam je mogoče z malim denarjem pripraviti jed, s katero boste razveselili moža in otroka.

Rabite tudi v bodoče dr. Oetkerja preparate kakor pečivni prašek „Backin“, prašek za kremo „Dibona“, jedilni natron, prašek za pudinge, prašek za topli puding, prašek za vanilijino moko, vanilijin sladkor in druge preparate.

Podrobnejše o njih dobite v knjižici, ki jo zahtevajte iz tovarne iz Maribora. Isto tako vam tovarna v Mariboru ustreže z vsakim drugim pojasnilom.

ALI HOČES BITI LEPA?

Ni pravilica, da so že stari Egipčani poznali kozmetična sredstva. Ko so odkopavali Tutankhamonovo grobnico, so našli v njej posodice pomad in neverjetno lepo dišečih vonjav. To je najboljši dokaz, da ljudje skrbje za lepoto, kar obstoji svet...

Kaj se danes uporablja za ohranitev lepote in svežosti, ki si je želi vsaka ženska? ZORAIDA KREMA ohranja svežost in mladost lica ter odstranjuje gube, ki so nalježli sovražnik lepote. Dnevna in nočna krema, lonček Din 12.50.

ZORAIDA MILO je izredno dehteče, priporočljivo za vsako polt in se izvrstno peni.

Elegantno opremljena škatlica Din 12.—.

ZORAIDA PUDER v vseh barvah, bel, rožnat, creme, ocre, naturelle, je nallažil in brezhiben.

Okusno pakiran v škatlicah Din 6.—, 12.20.—.

MILCH-KREMA DR. BROEMA je edino sredstvo proti pegam in madežem.

Dnevna in nočna krema, lonček Din 12.50.

MELITIS KREMA (rastlinski vošek) je čist in naravni preparat, ki v nekaj dneh odpravi lišaj.

Škatlica Din 10.—.

BORAKS je na vsak način potreben dodatek vode pri umivanju.

Škatlica Din 10.—.

Poslednja novost na polju kozmetike so vsekaror preparati:

„OPERA“ Eau de Cologne, elegantno opremljena s 100 grami vsebine Din 40.—.

„OPERA“ parfem, izredno dehteč, elegantno adusirana steklenica Din 50.—.

„OPERA“ krema za lice, lonček Din 40.—.

„OPERA“ puder, v vseh barvah, velika škatlica Din 30.—.

Vse gori opisane preparate prodaja in razpošilja s pošto

PARFUMERIJA URAN, Mestni trg 11, Ljubljana

Rešitev ugank v zadnji številki

Križanka. Vodoravno 1. Nasad, ris; 2. Ob, rimesa; 3. Tom, kaonik; 4. Baku, Ori-noco; 5. Remiza, ven; 6. Oris, Katilina; 7. Raj; lavor, car; 8. Ot, Cerera; 9. Cer, riva; 10. Li-nica, delo; 12. Oko, Aladin, Ra; 13. Ald, Abo, tlak. — Navpično. A. Kot, poročilo; B. Bob, patetika; C. Marij, noi; D. As, kes, ti; E. Kum, levica; F. Ara, Ikar, Ala; G. Dinozaver, ab; H. Moratorij, do; I. Senj, Iravadi; K. Sin, agent; L. Rakovica, ol; M. Cena, Dora; N. Sa- vonarola, ak. — Kemična uganka. Za vsak element vzemi slovenski izraz in tisto črko, ki jo pove število atomov, da dobiš: Kdor izbira dobi izbirek. — Rebus. Bogastvo ni vlr sreče. — Skrit pregovor. Pridni naj- de dosti kruha, lakota mori lemha. — Sa- rada. Postelja. — Zlogovnica. Vrbas, Ibar, Sava, Lena, Adiža. — Magičen kvad- rat. Silur, idila, litji, ulica, rajah. — Čr- kovnica. Najprej čitaj v obeh dijagonalah: Dolžan ni samo kar v ..., potem pa v smeri dijagonale od prve črke v drugi vrstici navzgor in vzporedno, da dobiš ... vevla mu stan, kar more mož, to mož je storiti dolžan. S Gre- gorčič. Posetnica. Kapitan vojne ladje.

Najboljše
tamburice

Farkaševga in sremške-
g sistema izdeluje in
raščija z jamstvom
stara tovarna tamburice

STJEPAN M. GILG
SISAK, 251, Hrvatska.

Cenik tamburice pošljem
na zaht. vo za onj. Od-
likovan z dvema zlatima
kolajnama.

Foto aparate in
potrebščine

dobite v največji izbiri pri

Drogeriji „Adrija“

Mr. Ph. S. Borčič

Ljubljana, Šelenburgova ulica 1

Telefon št. 34-01

Zahtevajte cenik!

Prva jugoslovanska tovarna
dežnikov

Josip Vidmar

Ljubljana, Pred Škofijo št. 19

En gros — en detail.

Dežniki vseh vrst. Vrtni senč-
niki. Sejmski dežniki. Velikan-
ska izbira. Skrajne cene.

Krasna, primerna, mala in
velika

darila

za Miklavža in Božič dobite
v bogati izbiri pri

Iv. Bonač, Ljubljana

Oglejte si razstavo!

Največja odpr. tvrdka glasbil v Jugoslaviji

MEINEL & HEROLD

tvornica glasbil, gramofonov in harmonik

prod. podr.

MARIBOR št. 114.

daje Vam lepo doma

temeljiti pouk

v igranju kakega instrumenta potom pismenega
tečja. Zahtevajte takoj naš veliki

brezplačni katalog

ki Vam da vsa pojasnila.

Blagovna znamka

„Svetla glava“

se je obnesla. — Med tisočih znamk, ki se
priglašajo vsako leto, pač pa ni nobena
postala znana kakor ta. Radi pozornosti,
ki jo vzbula slika, in radi globokega svo-
jega pomena je postal znak nepozaben.

„Znamka Oetker“ jamči za najboljšo
kvaliteto po najnižjih cenah in radi tega
načela so

Dr. Oetker-jev pecilni prašek

Dr. Oetker-jev vanilinov prašek

Dr. Oetker-jev prašek za pudinge itd.
tako močno razširjeni.

Letno se prodaja mnogo milijonov zavoj-
čkov, ki pomagajo „prosvitljenim“ gospo-
dinjam postaviti v kratkem času na mizo
tečne jedi. Marsikateri ura se je prihrani-
la, mnoge nevolje radi slabega kipeña
močnikov je izostalo.

Otroci se veselijo, če speče mati Oet-
kerjev šartelj, in v otroški sobi ni ničesar
boljšega, nego je Oetker-jev puding s sve-
žim ali vkuhanim sadjem ali s sadnim so-
kom.

Pri nakupu pozor na to, da se dobe
pristni Dr. Oetker-jevi fabrikati, ker se če-
sto ponujajo manj vredni posnetki.

Dr. Oetker-jev

vanilinov sladkor

je najbolj ša začimba

za mlečne in močnate jedi,
pudlinge in spenjeno smetano,

kakao in čaj,

šartlje, torte in pecivo,

lajčni konjak.

Zavoček odgovarja dvema ali trem
strokom dobre vanilije.

Ako se pomeša $\frac{1}{2}$ zavočka Dr. Oet-
ker-jevega izbranega vanilinovega slad-
korja z 1 kg finega sladkorja in se dasta
1 do 2 l ajčni žlic te mešanice v skode-
lico čaja, tedaj se dobi aromatična, okusna
pijaca.

Dr. Oetker-jevi recepti

za kuhinjo in hišo

prinašajo izbiro izvrstnih predpisov za pri-
pravo enostavnih, boljih, finih in calinej-
ših močnatih jedi, šartljev, pečiva, tort
i. t. d.

Za vsako obitelji so največje
važnosti, ker najdejo po njih sestavljena
ledila radi svoje enostavne priprave, svo-
jega odličnega okusa in svoje lahke pre-
bavljivosti povsod in vedno pohvalo go-
spodinji — tudi onih, ki stavilo večje za-
hteve — in ker je, kakor je pokazala iz-
kušnja, vsako ponesrečenje tudi pri za-
čimicah izključeno.

Oetker-jevo knjigo dobite zastoj pri
Vašem trgovcu; ako ne, pišite naravnost
na tovarno

DR. OETKER, MARIBOR.

